Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SWOBODA

РІК XVIII. НЮ ЙОРК, Н. Й. ЧЕТВЕР, 22. ГРУДНЯ. 1910. ЧИСЛО 51. — VOL. XVIII. NEW YORK, N. Y., THURSDAY, DECEMBER 22, 1910. No. 51.

Память героїв.

Важкий шлях до поступу і сьвітла. Стрімка, скалиста дорога, яку треба значити нераз сердечною кровю.

Для нас, Русинів-Українців ся путь ще недоступнійша, бо кромі всяких непогод дороги, дує нам ще вічно зимний вітер у очи. А щирі сусіди-побратими, видай з надмірної любви до нас, валять нам колоди і камінє під ноги.

І не дивниця, що шлях наш до поступу, до сьвітла, до ясної долї мережаний сірими могилами. Що кождий крок у перед мусимо значити кровію і трупами. Що найліпші сини люду падуть до долу, що благородним трупом начиняють рідну землицю. Що наші могили ростуть і ростуть, що досягли вже майже самого Бога!..

Але не в тому річ, кілько могил якийсь народ лишає позаду себе в своїм прямованю до добутя ліпшої долї, лиш в тому уся вага, чи не даром виросли сї могили у сірій землици, чи народ розуміє їх значінє, чи вміє о них насталити свого духа, свою волю, до дальшої, тим завзятійшої боротьби з лютим ворогом. В тому ціла вага, чи кров мучеників не даром поплила, не змарнувала ся, чи вийшов з ньої який хосен для загального, народного добра. А се пізнати по сім найпередше, коли бачить ся, в який спосіб народ відносить ся безпосередно до памяти своїх героїв.

Повна крови мучеників наша земенька, Русь-Україна. Здаєть ся, що годиб взяти пригорщ сірого пороху з наших ланів і здусити його у жмени — то попливе із землиці ясна кров усїх тих мучеників, що клали свої буйні голови за долю народа. І ми не знаємо навіть імен їх, бо імя їх леґіон. І люблячи до безконечности нашу вітчину, ми зможемо лиш вшанувати їх память.

Але і в новітних часах число наших мучеників не менш велике. Згадаймо хотяйби таких: Каганець, Н. Сидоряк, Негрибський, Скочиліс, Стасюк, Смучок, Шумеґа, Коцко, Коханчик......

І бачить ся, що не даром кров мучеників багрила рідну землицю, що не даром падали трупи у лютій борні: народ наш по кістках їх йде висше і висше і у зробленний в рядах вилім на місце впавшого одного стає десять нових борців. І імя їх живе на устах усїх, тлїє як іскра в серцях люду, стає підпалом нового одушевленя завзятя, неустрашимости.

Наймолодша у нас память впавшого в борбі о нашу найвисшу рідну школу Адама Коцка. Ще сьвіжа в души народа память того героя-мученика, що то його з кулею у чолї винесли з рядів борців за народні права. Ще не засклеплена кривава рана у души народу, його товаришів, родини.

І народ, вдячний за найбільшу його жертву, зложену ним на жертвеннику вітчини, вибрав з поміж себе довірених людий і поручив їм незагибаючим нікоди памятником звеличати його память. Одна з членів сего комітету, д-ка Ірина Сїчинська, рідна сестра Мирослава, з ранені сього комітету приїхала перед кільканома тижнями в Канаду і Канадийці зібрали на фонд імени Адама Коцка гарну суму, бо 2000 долярів.

Тепер, як довідуємо ся з зовсїм пристойного жерела, ся д-ка на днях приїде у Злучені Держави.

Нам надто добре знана жертволюбивість нашого народу і тому вважаємо зовсїм злишними всякі поклики до складаня жертв на фонд Адама Коцка. Нехай лиш кождий, в якого жилах пливе козацька кров, згадає лиш, якого народа він сином, ким і за що сей народ закутий, для кого і за що зложив Адам Коцко свою молоденьку голову у сиру могилу — а ми певні, що Злучені Держави не дадуть випередити ся Канадї, що зложать також, хотяйби других 2000 долярів.

Як нам доносять, з нагоди приїзду до нас д. Ір. Сїчинської відбуде ся ряд віч в слїдуючих місцевостях і у слїдуючих речинцях:

Scranton, Pa.	дня	25-го	груд.	с. р.
Olyphant, Pa.	„	26 „	„	„
Taylor, Pa.	„	27 „	„	„
Wilkes Barre, Pa.	„	28 „	„	„
McAdoo, Pa.	„	29 „	„	„
Shamokin, Pa.	„	30 „	„	„
Pittsburg, Pa.	„	31 „	„	„
McKeesRocks, Pa.	„	1-го	січ.	1911 р.
McKeesport, Pa.	„	2 „	„	„
Carnegie, Pa.	„	3 „	„	„
Cannonsburg, Pa.	„	4 „	„	„
Allentown, Pa.	„	5 „	„	„
Northampton, Pa.	„	6 „	„	„
Philadelphia, Pa.	„	7 „	„	„
Boston, Mass.	„	9 „	„	„
Holyoke, Mass.	„	10 „	„	„
Ansonia, Conn.	„	11 „	„	„
Yonkers, N. Y.	„	12 „	„	„
Jersey City, N. J.	„	13 „	„	„
New York, N. Y.	„	14 „	„	„

Початок кождого віча о годині 7-ій з вечора.

Час вельми короткий. Ледви пару днів дїлить нас від речинця першого віча, тому на всяку формалїстику, на всякі завязуваня ріжних комітетів нема вже часу. За се тим більша відвічальність, тим більша вага в улаштовуваню віч паде на Русинів-Українців, замешкуючих подані висше місцевости і їх околицю. Де ще нема завязаного вічевого комітету, такий повинен безпроволочно завязати ся. Його обовязком є передовсїм винайти і винаймити відповідну галю на назначений речинець, а опісля запросити чи то постарати ся о кількох бесїдників на віче, словом уладити усе, щоб віче в данїй місцевости випало як найсьвітлїйше.

Але на тому не конець. Дальшим, не менче важним обовязком сего місцевого комітету буде винайти спосіб, щоб повідомити весь загал Русинів-Українців з даної місцевости і її околиці про віче; обовязком сего вічевого комітету буде стати неначе тим звоном бючим трівогу, якого голос мусить долетїти до найдальших закутин; мусить вдерти ся у душу кождого, розбудити і тих, що поснули сном байдужности і лїнивства у се люте время; загріти теряючих віру у свої сили, з'електризовати увесь наш загал. Але і то ще не все. Сей комітет не сьміє спускати з ока „що не словами, а дїлами встане Україна", що не вистане на вічу послухати палких бесїд, але треба ще і самому докинути хоть цеголку під народню будову. І тому сей комітет нехай старає ся на вічу а також і перед вічем, всякими способами зібрати як найбільшу суму гроша на фонд імени Адама Коцка. Гроші сї вручить ся на вічу д-ні делеґатці, як дар Українців зі Злучених Держав, як доказ, що американська Русь-Україна глубоко спочуває педолї, своїх братів у старім краю, що завдані там рани не менче болючо крівавлять і тут, що і ми почуваємо себе синами безталанної Неньки.

Тяжкий буде обовязок місцевих комітетів, тим тяжчий, що наша преса не зможе прийти їм у поміч через оголошуванє поодиноких віч, а то по причинї незвичайної короткости часу. Але най вони тямлять, що ніяка народна робота не є легкою, що за понесені тепер труди колись згадають про них з вдякою, що хвиля теперішна се буде неначе іспит зрілости нашої жертволюбивости, нашого патріотизму.

Тому тям американська Русе: **дві тисячі** долярів на фонд для пошанованя памяти Адама Коцка! Двайцять віч, а з кождого найменче 100 долярів! Се хиба не буде нїчо так тяжкого.

Отже, до дїла, Родимцї!...

Хлополапство.

Одного розумного чоловіка поспитав хтось з його товаришів, кого він уважає своїм приятелем. На се відповів запитаний: „Своїм приятелем уважаю кожду таку людину, котра витикає менї мої хиби".

Як треба розуміти сей висказ? Та не инакше, а тільки так, як його розумів сей мудрий чоловік. Коли хтось називаєть ся моїм приятелем, то він повинен мене любити; хтож мене любить, — бажає менї добра, а хто бажає менї добра, сей не стерпить у менї ніяких хиб (блудів), бож хиби до добра не ведуть.

Неодин з наших читачів, прочитавши повисші слова, здвигне раменами і подумає: „Воно щось не до ладу... Якже можна любити такого чоловіка, котрий витикає менї мої блуди?!" Нема тут чому дивувати ся, бо так дїє ся на сьвітї завсїгди і то не від нинї.

Чи Христос, сей найбільший учитель цїлого людства, не любив тих людий, з котрими часто сходив ся? А чи не картав він їх ніколи? чи не витикав їм публично їхніх блудів?... Чи сьвященик, картаючи на проповіди безбожних людий, хоче їх заслати до пекла? Чи господар, витикаючи блуди свойому наймитови, бажає зробити з него злодія або душогуба? Чи сьвітська власть карає усяких проступників з ненависти до них? Чи Бог не любить тих людий, на котрих зсилає нераз дуже тяжкі хрести? А в якій цїли карають родичі своїх дїтий? — чи вони се роблять з ненависти до них чи з любови?...

Уявім собі сьвіт без ніякої власти, без людий, що почувають ся до обовязку витикати блуди своїм ближнїм. Який би се був сьвіт і якби на нїм жило ся всїм людям? Паном був би тодї той, хто мав би найсильнїйший пястук, а всї слабосильні мусїли би йому ходити по воду... Не було би між людьми ніякого порядку; запанувала би по всїм сьвітї крайна анархія.

Виходить, що в цїлім сьвітї, в кождій поодинокій суспільности, в кождій громадї і в кождій родинї мусять бути одиниці, котрі мають обовязок викорінювати всї хиби, що ведуть людий до злого. Чи наша руська суспільність не потребує таких одиниць? Чи ми вже такі ідеальні, що не потребуємо ніяких учителів, ніяких приятелів? „Ба, ба,—скаже неодин з нас — та ми сих приятелів маємо міліони!.." Еге, воно правда, але які сї приятелї і чого вони нам бажають?..

Щоб не розводитись богато, возьмемо на сей раз під розвагу наших рідних „приятелів", жителів Американської Руси. Чого вони від нас хотять і яким шляхом думають повести нашого робітника? Прислухаймо ся пильно до їх голосу і розважмо холоднокровно та безпристрастно усї ті кличі, які вони кидають між темні, безкритичні маси.

Проч з церквами! На гак з попами! Ганьба всїм лямполизам і сьвічкогасам! Хай пропадуть всї галапаси, що жиють коштом бідного робітника! Вір, чоловіче, тільки в те, що тобі твій власний розум до віруваня подає!

Се були би найважнїйші гасла наших доморослих „приятелів". Більше не наводимо, бо і так кождому прийдеть ся легко виробити собі ясний погляд на програму „одиноких щирих заступників" темного руського мужика...

То мурини-нїґри можуть мати свою церкву, а Русини нї? То попів треба вигнати тільки тому, що вони попами, а не прим. майнерами? То сї люди, що віддають бідним робітникам свої услуги, мають пропасти з лиця землї? А чиїм коштом жиють всї наші „крикуни" і „попо вішателї"? — чи їх не живить сей самий бідний робітник? Таж про них можна сказати сьміло, що вони „не сїють, не орють, а жиють"... То наш руський робітник може вірити в те, що йому подиктує його власний розум? А чи має він на стільки сього розуму, щоб обійшов ся без віри? Що наші „поступовцї" думають дати бідному робітникови, коли відберуть йому його глубоку віру?

Найкоротша відправа всїм „модерним опікунам" руського робітника була би така: Хто не хоче церкви, нехай до неї не ходить! Як який „поступовець" умре, нехай його однодумцї не друть людям очий і не „колектують" на справленє покійникови християнського похорону, але нехай спакують тіло померлого до „бакси" і відішлють прямо до фабрики на... мило!... Хто не хоче попів, нехай їм не платить! Вони не підуть там, де їх люди не потребують, а як довго попи сповняють свої душпастирські обовязки, так довго вони мають право до житя, бо жити мусять! Як „бідний робітник" не хоче живити нікого „своїм коштом", нехай скаже виразно, що йому непотрібно: нї попів, нї учителів, нї дяків, нї редакторів, нї взагалї ніяких „галапасів", що живлять ся його кервавим потом... Замкніть на десять спустів, або навіть здемолюйте всї церкви та школи, всї редакцийні бюра, всї народні інституцїї і — гуляйте!... Начхайте на віру, на всї християнські чесноти, на любов ближнього — і жийте як безрозумні скоти!...

F201

Нашим „поступовцям" здаєть ся, що бідного руського робітника любить тільки той, хто примикає очи на всї його хиби. Хто має відвагу, або моральний обовязок витикнути нетямучому робітникови його сьвідомі чи несьвідомі промахи, — сей мусить бути конечно його завзятим ворогом і сього „негідника" треба — після рецепти „щирих заступників руського робітника" — сейчас повісити, а в найліпшім разї — вибити йому зуби... Ну, скажіть самі, чи се не є поганим, негідним хлополапством?

Ви тямите, як наша часопись (наші „поступовцї" уважають її за попівський орґан (sic!) і дуже з тої причини негодують на всїх редакторів „Свободи") ударяла нераз на наше духовеньство за його нероботячість на ниві народної просьвіти, або за якісь инші промахи, що шкодять народній справі. Чи се було злочином зі сторони редакції? Чи наше сьвященьство не підлягає ніякій критицї? Чи ніхто не має права домагати ся від наших сьвящеників щирої працї над осьвідомлюванєм простолюдя? А чи чули ви коли, щоб наше духовеньство дерло з сього приводу свої ризи і кричало: роспни, роспни його! роспни редактора „Свободи", бо він поважив ся нарушити наш авторітет! — Може й неприємно було нашим духовникам читати на самих себе публичне обжалованє, але вони не счинялп зараз такої бучі, як „одинокі щирі заступники руського люду". Вони знають, що „де рубають, там і тріски летять"; знають, що „один за всїх, а всї за одного"; а головно знають, що редакція „Свободи" не робить нїчого зі злої волї або з низької злоби.

Обовязком кождої непродажної часописи заступати совісно й щиро інтереси своїх читаючих кругів. Наша часопись стоїть на сторожі інтересів Американської Руси. Обовязком „Свободи" викорінювати всї блуди нашої суспільности і вести її до правдивої культури, до совершеньства. Се не належить до приємности говорити кождому, може зовсїм незнаному: ти роби так а так! — або: того а того не вільно тобі робити! Та щож дїяти?... Треба нераз проковтнути гірку піґулку, але сповнити свій обовязок — теж треба!

Нехай ніхто з наших читачів не гнїваєть ся, коли від часу до часу найде в нашій часописї таке зеркало, в котрім побачить свій живісїнький образ... Теперішний редактор „Свободи" не є „мальованою лялькою" і він не дасть відстрашити себе нікому від своїх обовязків. Скаже правду кождому, хочби й самому [illegible] Роби добре — добре буде. Нехай ніхто не поповняє блудів, то й в потребувати-ме нікого і нїчого боя[illegible]ти ся! Гласкати по головцї вередливого або нерозумного дїтвака — уміють тільки наші „поступовцї". Ми з ними з одної миски не їмо, й не маємо потреби підписувати під їх програмою... Ми бридимо ся усяким хлополапством — і се не [illegible] собі затямлять всї ті доброді[illegible], що ведуть вічну боротьбу з „вуйною" „Свободою".

ЕВГЕНІЙ ГРЕБІНКА.

ЧАЙКОВСЬКИЙ

Роман з козацької старини.

З російського переклав КСЕНОФОНТ КЛИМКОВИЧ.

(Дальше)

Вечеряли в кошового дуже весело. Кожний мав на те свої причини. Після вечері кошовий дав письмо полковничому гонцеви, приказавши йому квапити ся.

Олексій закликав Герцика на мінуту в свій намет. На дорозі стрітив їх Микита Прихвостень: він був підохочений і вже щуткував себе по носі, примовляючи:

— Та забирай ся, проклята гадино, з доброго носа! От кара божа!... Та тут і сидіти не вигідно. Козацький ніс — вольний ніс; лети собі лучше он до того пана, старого пляшчича, забув його прізвище... досадно забув!... Та тебе не вчи, де маєш стати, погана личино! й сам знаєш... От в нього ніс уже осідланий золотим сідлом із скольцями; сидіти буде хорошо, вигідно! Іди-ж!... А! і наш військовий писар!... Говорив вражим дітям, що буде путє з Олексія Поповича, буде, — і вийшов... І бє ворога, як мух, і на гуслях грає, і Богови молить ся за наше товариство!... І пісня єсть, їй Богу, єсть... Ось вона, ся пісня:

На білому морю, на соколиному морю,
Чорний камінь квилить-прокивлиє!...

Тут щось не так, одно слово не так поставлене, а завтра вивчу і буде хорошо; сьогодня ніколи... Куди-ж ти йдеш, пане писарю?

— Спати пора, брате Микито, і ти лягай спати!

— Куди тобі спати? тут така комедія! Послухай. Прихожу в курінь, і сів вечеряти! біля мене новітний, просто сьміте, дітвак, сидить і нічого не їсть; я йому михайлика — не це, каже: не здорові ся, дядьку!

— Який я тобі в діявола дядько? Зови мене: брате Микито. А тебе як звати?

— Кажу, я, Олексій Попович.

— А може ще й пирятинський? — кажу я.

— Іменно, пирятинський!

— От тут я й покотив ся від сьміху. Який ти, кажу, Олексій пирятинський... Бог з тобою, вморив мене сьміхом! Є в нас Олексій Попович пирятинський, то не тобі пара: хоч і молодий, та дебела душа, і від михайлика не відкажеть ся, і тес... А ти що за козак! молоде, зелене, ще не зложив ся; хоть і доброго зросту, та прямий і тонкий, наче тросточка...

— Я от з тиждень живу в курени, — сказав він, — від усіх чую, що є другий Олексій Попович пирятинський, то хотів би подивити ся на него.

— Уздриш, — сказав я, — він тепер приїхав разом зо мною. Я-б тобі його зараз показав, та він у кошового.

— Покажи мені, коли вийде.

— Ладно, — сказав я, — і от-тут вже давно брожу та напіваю нову пісню.

Дивно, як що отсе не снилось, — одвічав військовий писар, — в Пирятині, скільки тямлю, не було другого Олексія Поповича.

— А явив ся, їй Богу, явив ся! от я тобі його покажу.

— Нехай завтра.

— Ні, не завтра, сьогодня покажу. Микита Прихвостень справедливий козак, не стане слів розказувати; випитивши при оказії, а брехати не стане. Приведу, зараз приведу Пирятинця, докажу правду...

Ох! по соколиному камню, по чорному [камню,
Білес море квилить-прокивлиє...

І Микита пійшов в сторону Поповичівського куреня, висьпівуючи нову пісню. А Олексій Попович ввійшов у свій військовий намет, розпитав Герцика, давав йому пропасть орудок і в Лубни в Пирятин, дав на дорогу кілька дукачів, і подарував дорогий турецький кинжал, обсипаний діамантами, мовлячи:

— Я сам своїми руками вбив пашу, зняв з нього сей кинджал; нехай він буде закладом нашої приязни.

Герцик з сльозами обіймив Олексія, обіцяв залагодити всі орудки, зараз дати знати в Січ, і вийшов.

Ще тихо звечеріло, ще не встигла було вспокоїти ся спущена поза рядного намету військового писаря, як знов відхилилась — і ввійшов молодий стрункий козак; з за нього виглядала голова Микити.

— От тобі і землик! — говорив Микита. — толкуйте з ним про Пирятин, а мені ніколи, мене кличуть. Прощавайте!... Микита бреше, Микиті сниць ся! Микита так собі, дурень Микита! А Микита все скоє...

Останні слова ледви чутно вже роздились за наметом.

XII.

[illegible] стояв коло дверей молодий [illegible] очи, і судорожно обертаючи в руках красиву кабардинську шапочку. Олексій глянув на нього, протер очи і ледви шопотом сказав:

— Мій Боже! або я глузди втеряв, або отсе Марина!...

Дві великі сльози покотились по щоках молодого козака; він бистро підняв повіки, випустив із руки шапочку, і вже лежав на груди Олексія, повторяючи тихо:

— Я, мій милий, я, мій ненаглядний Олексію!...

І довго вони нічого не говорили, дивлячись один на одного, сьміялись, плакали і, зливаючись устами в один безконечний поцілуй, уносились далеко від землї.

За всї печали, журби і страданя, за всю тяготу нашої земної жизни, великий Творець нагородив чоловіка, давши йому молодість і — любов...

— Як же ти попала сюди, моя горличко? — питав Олексій, — як ти покинула вітця і перейшла вольнії степи?

— Памятаєш ти сей страшний вечір, коли батько застав нас на острові?... Я сказала тобі: біжи швидче, біжи в Січ, я тобі приказую! І ти втїк, поцїлувавши мене; а із за дерева вийшов батько, грізно подивив ся на мене, підняв надо мною стиснену руку — і зупинив ся, наче неживий; після вдарив себе кулаком по лобу, і тихо, сумно сказав: „Не дивись на мене так страшно! ти подобаєш на мою покійницю... поїдемо до дому!” — відвернув ся і пійшов. Я за ним іду і ніг не чую. Прийшли до берега, — там стоїть човен, в човнї Гадюка і Герцик. Батько сказав їм весело: „Я ходив ходити по острові і дочку найшов: вона теж ходила”. Ми сїли і приїхали до дому.

— А ти не бачила тут Герцика? — з неспокоєм спитав Олексій.

— Чому нї! він з нами пострічав ся коло самого намету, та не пізнав мене, тільки сказав Микитї: проведи мене, добрий чоловіче, до Полтавського куреня...

— А ти його відразу пізнала?

— А тоб! ніч місячна як день... Чогож ти засумував ся?...

— Нїчого. Тобі треба скорійш утїкати з Січи. Як довідають ся, що ти тут, буде біда, ми можемо заплатити житєм.

— Коли-б тільки в купі, я готова вмерти.

— На що вмирати, коли ми будем жити в купі щасливо, супокійно? Наш кошовий писав сьогодня до твого батька: сватав тебе для мене, а кошового треба твому батькови. Як ти думаєш: чи поблагословить нас батько?

— Бог його знає, його не відгадаєш! Раз він прийшов до мене в ранцї, а я плакала. — Знаю, сказав він, — чого ти, дурна, плачеш... Коли-б менї зловити того Олексія...

— Так щоб? — спитала я.

— Чого втїшилась? що тобі? Вже-б я знав, що з ним зробити!

Я ще гірш заплакала і пійшла в сад; дивлюсь — сонце так сьвітить тепло, а мої квітки цвитуть і нахиляють ся один до одного; по них лазять і навкруги лїтають мушки, жучки, пчоли, всї вкупі, всї роєм, — а я одна на сьвітї, — подумала я, — як той сонїшник, що стоїть одиноко над доріжкою; але й йому є дїло, є радощі: він любить сонце і куди пійде воно ясне, сонїшник повертає за ним свою промінно-цьвітну головку. І менї стало встидно... Бездушний цьвіток обертаєть ся до сонця, наче в нього сила; він одірвав ся-б від кореня і полетїв би до нього, — а я? Моє сонце, моя радість далеко; знаю, де він, а сиджу, наче звязана!... досиджусь, що просватають мене за нелюба... страшно! Під вечір моя циганочка продала всї мої дорогі ковтки і дукатові намиста, і в туж ніч я втекла з вітцївського дому, пристала в дорозї до Запорожця Касяна, відпочила в нього день на замівнику, а після він, спасибі' йому, провів мене до самої Січи... Ну, годі, годі, перестань, ти мене зацїлуєш!...

— Ох, моя ненаглядна Марино! І для мене ти покинула дім, вітця, родину? для мене рішилась їхати верхом, по дикій сторонї, надягла козацьке вбранє, обрізала свої довгі, темні коси?

— На що вони були менї? хиба вдавитись було ними?... Я з радостю взяла ножицї і обрізала їх... Та як вони впали передо мною на стіл, темні та довгі, — мов що відірвалось від мого серця, не стану таїти — я заплакала. Коси мої, коси, — подумала я, — скільки лїт я пишалась вами перед подругами, коли ви, як чорні змиї, гарно обвивались округ голови моєї і червоний мак иноді горів над вами, мов полумя! Скільки раз ви горячо розкидувались на подушцї моєї дївочої постелї, коли чудний сон о нїм филював мою кров, і скільки раз чорною хмарою закривали моє лице від ясного ранку, від божого сонця, коли я, пробудившись, червонїла, згадуючи сон свій!... Думала я в гріб лягти з вами, темні мої коси, з вами, подруги моєї одинокої радости і печали... Та й от я підняла на вас руку, на саму себе!... Падайте, сльози, зернатим доцем на мої коси; не приростуть вони, не пристане скошена трава до свого кореня, не цвисти зірваній квітнї... Так я думала, — не сердись мій милий... але се було не довго: я нагадала, для кого збула ся своєї краси — і перестала плакати, навіть сама силенно обвязані коси, сховала на груди своїй і принесла тобі в дарунок. На, возьми їх, вони твої!...

Олексій притиснув їх до серця, обняв і розцїлував Марину. Обоє плакали.

— Скажи менї, — спитав Олексій після довгого мовчаня, — чого ти назвала ся Олексієм?

— Того, що менї сподобалось се імя... Ох ви козаки, козаки! думаєте, що в жінок і ума немає: а пійди на хитрощі — то пятнайцять лїт дївчина старого одурить. Бачиш я назвала себе Олексієм, пирятинським поповичем, знарочно, щоб тебе швидче відшукати. Я знала, що ти повинен бути на Січи; та я й не знала сего на певне, але моє серце віщувало, що ти тут. Та як відшукати тебе? Стану розпитувати, може догадають ся, та як же й допитуватись? а може ти ще не в Січи?... Я й подумала: назву ся сама Олексієм; коли хто тебе не знає, то й нічого і не скаже, а другий може скаже: знаю і я одного Олексія Поповича пирятинського, бачив його от там і там, або що небудь такеє. Отсе менї й на руку...

— Бач, яка хитра!

— Треба хитрувати, коли немає сили... Ледви я сказала в курени своє імя, так усї й закричали: „От штука! є в нас уже один Олексій Попович; та ще й пирятинський; от кумедія! та його тепер нема, поїхав на Кримцїв! та що за молодець! та він у нас військовим писарем!” І я все довідалась, і не питаючи про тебе, мій соколе ясний... Не сумуй же так! Хиба ти розлюбив мене?...

— Бог мене скарає, коли розлюблю тебе! Від того я й задумавсь, що люблю тебе, що менї жаль тебе. Мої товариші не лихі, але суворі й невмолимі, коли хто нарушає їх закон. Біда, коли тебе пізнають! В мене завмирає серце, коли подумаю... Я боюсь, щоб той Герцик...

— Що за нужда Герцикови мішати ся в ваші військові дїла? Адже-ж він не Запорожець, а твій приятель, та він і не пізнав мене!...

— Сему то я й не вірю; у нього очи, як у кота; скажи хиба, що йому далеко лучше не зраджати нас...

— А вже-ж!... Покинь свої чорні думки, подивись веселїйш на мене, поцїлуй мене!

— Рад би я покинути, та самі в голову лїзуть. Знов думаю: адже-ж Герцик знав, що ти втекла?

— Він остав ся в Лубнах, в нашому домі, так певне знав.

— Чого-ж він менї не сказав? Як подумаю, то тут щось недобре...

— Нїчого... От ти менї дай доброго коня, я поїду просто на зимівник Касяна і там підожду тебе; батько певне пристане на нашу сватьбу; не пристане — Бог з ним, займемо кусок степу, поставимо землянку, та й заживемо.

Тут пійшли толки, пляни про будуще, запевненя о любови, клятви, — словом, пійшли речі довгі, та дуже нетолкові для всякого третього на сьвітї, кромі самих двох кохаючих ся. Наконець Олексій як-раз буцім здрігнув і квапно сказав:

— Пора нам їхати, ніч коротка; чуєш, як похолоднїйшало в наметї, зараз буде свитати. Менї не можна відїхати; я тобі дам за провідника Микиту: він чоловік добрий, любить мене і не зрадить; боюсь тільки, що він пяний... Ну, ходїмо! Боже мій, чуєш, хтось розмовляє за наметом?

Марина мовчки кивнула головою.

— Так, розмовляють; не бій ся, се спізнені гуляки, я зараз прогоню їх...

Олексій бистро розхилив поли намета і станув: на дворі вже зовсїм розвиднїлось; перед наметом стоїть купа козаків.

— Чого вам треба? — спитав Олексій.

— Власть твоя, пане писарю, — одвічали козаки, — а так робити не годить ся. Не довго простоїть наша Січ, коли старшина сама зачне знущати ся нашими законами, коли...

— Ідїть, братця, спати!... ви з учорашнього похміля...

— Дай Господи, щоб отсе було з похміля! От я сорок лїт живу на Січи, а нїколи з похміля неверзлось таке, як на яві дїєть ся, — говорив сивий козак. — Як можна ховати в Січи жінку? Від жінки і в раю чоловікови житя не було, а пусти її в Січ...

— Жаль, що з мого куреня вийшов такий грішник! — сказав курінний отаман, — споконвіку не бувало на Поповичівському курени такого пятна.

— Бач, яке беззаконіє! — заговорили многі голоси голоснїйше і голоснїйше, — от воно, нечиста покуса! от сидить вона! Возьмім її, хлопцї, та й просто до кошового!

— Ви брешете! — сказав Олексій, — рушайте по куренях а то вам лихо буде!

— Нї, нї! — кричали козаки, — лицарі не брешуть; може брешуть письменні, в школї вивчились. Ще перед досьвітком нам сказали, що в писаря в наметї жінка; ми й зійшли ся сюди і чули ваші розмови, ваше цїлуванє, все чули, і попа призвали...

— Так, коли так, то й єсть у мене в наметї жінка: вона моя суджена. Не хотїв я оскорбляти товариства і нарушати законів Січи; за годину вже-б її тут і не було, а тепер ваша рука не докинеть ся її чистої, непорочної, хиба труп її і мій вкупі ви дістанете...

Олексій обнажив шаблю.

— Стій, сину мій! — закричав голос сьвященика, виступаючого з товпи, — в беззаконіях зачат єси і во гріхах рожден ти, яко чоловік; не причиняй нового тягару на совість! Геть оружіє! Смирись, грішнику, перед хрестом і Розпятим на нїм!

Сьвященик підняв хрест! козаки зняли шапки. Олексій кинув шаблю і став на колїна.

— Так, мій сину, покорись Богови і законам! Бери свою суджену і пійдемо на суд кошового і всего товариства. Не руште його, братя! він сам пійде.

— Ходїмо! — твердо сказала Марина, виходячи з намета, — ходїмо, мій милий. Наша любов чиста. Бог видить її і спасе нас.

Та й, окружені козаками, Олексій і Марина пійшли за сьвящеником в намет кошового.

Строго приняв кошовий вість о провинї військового писаря, зараз зібрав раду, і за кілька годин пізнїйше Олексій і Марина були осуджені на смертну кару. З уваги на заслуги писаря зробили йому ласку: позволили вмерти вкупі з Мариною. В Січи не найшлось козака, котрий би готов був стратити жінку.

— Чи нема де Татарина? — спитав кошовий.

— Звісно, ми не беремо в неволю сеї ледачи, — одвічали йому, — а сотник Буланий, що тепер живе зимівником, весною піймав на охотї відсталого Татарина і заставив його молоти на жорнах кукурудзу; так хиба привести сього Татарина, коли він ще на смерть не замолов ся.

Післали за Татарином, кару відрочили до завтра, а переступників посадили під стражу в деревляну хату з зелїзними решотками на вікнах.

(Дальше буде).

ЦЬВІТ ЩАСТЯ.

Дитиною малою він нераз чув, як люди говорили: „щастє”.

— Що таке щастє? — питав ся матери, цїкаво вдивляючись своїми оченятами в її заклопотане лице.

— Щастє, дитинко, то доля, — повторяла мати і не знала, як пояснити малїй дитинячій головцї те дивне слово „доля”. — А доля, дитино, то такий цьвіт, що його тяжко дістати.

— А ладний він, той цьвіт?

— Чи ладний кажеш? А вжеж, що ладний. Дуже ладний. Як дивити ся на нього, то очи радують ся, на серцю робить ся весело і мило.

— Мамо, я хочу того гарного цьвіту. Скажіть, де він росте, я піду за ним. Я піду за ним і принесу його для вас і для себе.

— Тепер тобі годї йти за тим цьвітом — казала мати цїлуючи сина в русяву головку — ти ще такий слабонький, а то гень за водою. Тепер тобі і без нього добре, а як виростеш і сил набереш, то тодї підеш.

— Нї, я не хочу, аж виросту. Я хочу тепер. Скажіть менї, де він?

І „скажіть і „скажіть” лепетала дитина, а мати, щоби втихомирити єї, підійшла до вікна і показала на став. (Їх хата стояла на горбочку, а перед хатою у долинї був став.)

— Ось там, за ставом, чи видиш?

— Виджу, мамочко, виджу! Їх там цїла левада. А які красні, які дуже краснї! Чи то далеко?

— Таже далеко! Хиба не видиш? Гень, там, за водою!

— Аж за водою?

І задумав ся хлопчина. Пильно-пильно вдивляв ся він великими, синїми очима в далеку далечінь, аж там, де виднокруг зливав ся з голубими филями води. Був вечір. На овидї блиснула вузонька, ясна смуга, а за хвилю виплив місяць, немов човен круглий і срібний. Він звільна підпливав на небо і здавало ся, що справдї сунеть ся не по вечірній, тихій блакитї, але по дрімливій водї.

— Мамо! — радісно закричав хлопчина, зриваючи ся нагло з довгої задуми. — Знаєте що, мамо?..

— Що дитино?

— Я вже знаю, але вам не скажу.

— Та чому не скажеш?

— Бо не скажу. Ви гнївали би ся на мене.

— Ой ти, ти, мій пустїю, а чи ти знаєш, що мамі всьо треба казати?

— Знаю, але сього не скажу! — відповів хлопець і сховав свою кучеряву головку на материних грудях.

За хвилю лежав у своїм маленькім ліжку. Мати провела йому молитву, казала попросити Бозї, щоби таткови, сестричкам і братчикам дав здоровлячка, накрила його, перехрестила і сказала: спи. І справдї. Він замкнув свої оченята і вдавав, що спить. Навіть хропів. Але не спав. Бо як лиш мати на пальцях відійшла від його ліжка і зачинила за собою двері, підніс повіки.

В кімнатї було ясно. Місячне сьвітло лило ся крізь вікна і обливало своїм синавим цьвітом усї стїни, двері, образи на стїнах і цїлу обстанову. Під вікном у городї сьпівав соловій, здалека від став[у] доходив хлюпіт води. Раз-у-раз котил[а] ся вона дрібнонькими, як морщини н[а] старечім лицї, филями і вдаряла об греб[]лю і беріг. Гребля і беріг відтручували [її] від себе, як напасника; вона подавала с[я] на хвилину назад, але сейчас ударял[а] ще дужше. Хлопець насторошив вуха.

— Хлюпочесь, кличе мене. Каже, [що] перенесе аж там далеко, на леваду, [де] тілько, богато „щастя”. Воно цвите. Жадна квітка не цвите так ладно. Чому [ж] люде не рвуть того цьвіту? Ага! Бо не годнї дістати. Не знають, як через воду поплисти. Але я знаю. Коби лиш мама заснула і коби скорше до рана, то піду. Піду!

Місяць сьвітив і сьвітив усе яснїйше, соловій сьпівав невтомимо, а филї хлюпотїла. Хлопець не спав, думаючи про райську квітку щастя.

Північ минула. Лїтна, коротка ніч кінчилась. Ранок був недалекий. На виднокрузї появив ся вузенький пасмочок, зразу блїдий і невиразний, відтак усе більший і яснїйший. Зорі блїдли, блїдло також і небо. Соловії притихли. Подуло пораннїм холодом і роса затремтїла на цьвітах. Вода в ставі хлюпотїла заєдно. Хлопець не спав. Його груди филювали, очи сьвітились, губи горіли. Піднїс голову, руками спер ся о постелю і сїв. Хвилину слухав. Всї в домі спали. Навіть стара, велика, чорна кітка, що звичайно в таку пору любила відбувати лови, лежала під печею, як грудка чорної землї. І вона спала. Хлопчина по тихо встав і підійшов до вікна. Вікно відчинив легенько. Від вікна до землї не було високо. Переліз і здрігнув ся цїлий. Зимна роса облила його теплі ноги, і пораннїй холод перейшов його. Він біг. Ставало теплїйше. Дрібнї ніжки занесли його на греблю. Став. Тепер хлюпіт води було чути богато красше, як перше. Тепер він зовсїм виразно чує, як вода просить його, щоби кинув ся в єї зимнї обійми.

— Ходи — каже — я занесу тебе [на] другий бік, там, де цвите розкішна квітка щастя. Така пахуча, така промінниста, якої ти не бачив нїколи. Ходи! Не бій ся! — І він простягає руку і кидаєть ся [у] воду. На виднокрузї свитає. На золотій рубци виринає якась велика і ясна точка. Від ньої вся вода горить в ставі, палає. Филя за филею стає ясна, промінна, мов луска на великанській потворі рибі. Хлопчина йде по тій лусцї, по филї, йде все дальше і дальше. Тїло у нього дріжить, серце тріпочесь, уста палають. Витягнув руки на перед себе, очима вдивив ся там, де сонце аж горить, — сіяє і йде. Аж тут на зустріч йому плив[е] велика, біла птиця. Пливе повільно, мов човен на морі, крила пускає як вітрила, ногами по водї кермує — то лебідь. Один, далї другий, великий, білий, з гнучкою лебединою шиєю.

— Возьми мене, лебедю білий, і перевези за воду! Я тобі не заважу, глянь який я маленький!

Так каже хлопець: а лебідь немов слухає його, підпливає до нього близше і стає. Приглядасть ся йому, киває головою, тручає крилом свою подругу-лебідку, щось до ньої говорить, а відтак навертає на місцї і відпливає.

— Зажди! — просить хлопчина. — Не тїкай від мене, возьми мене з собою, перевези!

Але лебідь не слухає його. Все скорше і скорше і скорше лине по блискучих филях.

— Зажди! — просить хлопець крізь сльози і кидаєть ся за ним у погоню.

Дрібонькі филї горять; легонький вітер перебігає по них, від лїса несе пахощами живицї. Тихо, хоч мак сїй. Лиш від берега чути хлюпіт филї. Вона раз-у-раз бє, відбиваєть ся від прибережних стовпів і за кождим разом усе дальше і дальше несе і заносить малого хлопчину. Вже він по груди пірнув у глубоку воду, вже лиш головку видно, лиш руки, лиш волосє сплило...

— — — — — — — — —

Біля постелї недужої дитини сидить лїкар. Слухає, надслухує, удари серця вухом ловить і брови хмарить. Бідна мати дивить ся в нього, мов у лице пророка.

Що буде?

Що буде — думає лїкар.

Те, що Бог дасть. Коли сильна природа, так при Божій помочи переможе. А як нї, то піде за щастєм, за вічним щастєм.

А хора дитина блудними очима вдивляєть ся в стелю, піднїмаєть ся на недужих крижах, витягає руки і шепче спаленими устами:

— Я хочу квітки-щастя... Пустїть мене, я піду за нього...

* * *

Богато лїт минуло від тої хвилї. Маленького кучерявого хлопця нїхто і пізнав би нинї. Виріс і відмінив ся. Зажив і пізнав житє.

Завдяки старому вчителеви ботаніки пізнав всї цьвіти на сьвітї і знає, що там, далеко, за водою не росте жадна квітка щастя. Він то знає. А преці, а прецїнь кидаєть ся в воду і йде за нею, за тою квіткою щастя. Та чи дістане? Хто знає?

Богдан Лепкий.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1910.

Від.	Місцевість	$	c.
1	Shamokin, Pa	497	27
2	Mt. Carmel, Pa	99	00
3	Olyphant, Pa	409	20
4	Jersey City, N. J.	85	02
5	Mt. Carmel, Pa	137	00
6	Brownsville, Pa	147	00
7	McAdoo, Pa	250	60
8	Elmira Heights, N. Y.	80	55
9	St. Clair, Pa	197	60
10	Ansonia, Conn.	160	12
11	Waterbury, Conn.	49	50
12	Yonkers, N. Y.	123	58
13	Troy, N. Y.	45	18
14	St. Louis, Mo.	192	56
15	Buffalo, N. Y.	64	68
16	Lansford, Pa	371	29
17	West Pawlet, Vt.	79	75
18	Seymour, Conn.	43	50
19	Priceburg, Pa	—	—
20	Jessup, Pa	107	84
21	Mayfield, Pa	22	50
22	Manown, Pa	4	50
23	Homestead, Pa	110	25
24	Shamokin, Pa	35	34
25	Trauger, Pa	86	58
26	Belle Vernon, Pa	43	50
27	Glen Lyon, Pa	108	17
28	Mahanoy Plane, Pa	296	04
29	Rhone, Pa	98	10
30	Breslau, Pa	136	08
31	Eleanor, Pa	52	50
32	Trauger, Pa	80	00
33	Northampton, Pa	342	46
34	Old Forge, Pa	39	00
35	Whitney, Pa	74	40
36	Scottdale, Pa	70	50
37	Chisholm, Minn.	111	84
38	Auburn, N. Y.	132	36
39	Syracuse, N. Y.	78	19
40	Edwardsville, Pa	57	30
41	Westmoreland, Pa	55	38
42	Passaic, N. J.	151	11
43	Simpson, Pa	57	00
44	Mt. Carmel, Pa	18	00
45	Philadelphia, Pa	55	86
46	Plymouth, Pa	254	75
48	McKeesport, Pa	155	05
49	Powhatan, W. Va.	29	00
50	Desloge, Mo.	6	00
51	Yatesboro, Pa	82	50
52	Holyoke, Mass.	34	50
53	Pittsburg, Pa	304	78
54	Terryville, Conn.	27	63
55	Carnegie, Pa	159	90
56	McKees Rocks, Pa	76	38
57	Cohoes, N. Y.	45	69
58	Ramey, Pa	124	09
59	Leinsering, Pa	80	04
60	Baltimore, Md.	11	58
61	Dunlo, Pa	156	84
63	Ford City, Pa	108	84
64	Gradatim, Pa	9	00
65	Elizabeth, N. J.	149	52
66	New York, N. Y.	75	63
67	Butler, Pa	—	—
68	Ansonia, Conn.	—	—
69	New York, N. Y.	19	50
70	Jersey City, N. J.	165	84
71	Franklin Furnace, N.J.	30	00
72	Alden Sta., Pa	128	87
73	Providence, R. I.	20	22
74	Granville, N. Y.	31	70
75	Mt. Carmel, Pa	34	50
76	Newark, N. J.	50	00
77	Yorkville, O.	28	50
78	Minersville, Pa	297	18
79	Meyersdale, Pa	28	50
80	Pleasant Valley, Pa	90	10
81	Baltimore, Md.	31	50
82	New Alexandria, Pa	166	22
83	Carnegie, Pa	18	54
85	Hazleton, Pa	253	95
86	Olyphant, Pa	—	—
87	Lancaster, N. Y.	41	52
88	Tonawanda, N. Y.	15	18
89	Simpson, Pa	22	50
90	Centralia, Pa	73	80
91	McKees Rocks, Pa	—	—
92	Taylor, Pa	—	—
93	Newburgh, O.	—	—
94	New Britain, Conn	78	26
95	Beavers Meadows, Pa	101	54
96	Pittsburg, Pa	98	71
97	Marion Heights, Pa.	27	50
98	Shenandoah, Pa	44	34
99	Wilkes Barre Pa	163	92
100	McKeesport, Pa	20	88
101	Canonsburg, Pa	10	06
102	Cleveland, O.	149	23
103	Export, Pa	9	00
104	Perth Amboy, N. J.	155	36
105	Nicetown, Pa	35	64
106	Chicago, Ill.	140	54
107	Sayre, Pa	70	86
108	New York, N. Y.	131	64
109	Ellswoth, Pa	54	00
110	Leetsdale, Pa	49	50
111	Allegheny, Pa	32	70
112	Cleveland, O.	30	48
113	New Florence, Pa	89	02
114	Dunmore, Pa.	88	50
115	New Philadelphia, Pa	54	75
116	Chisholm, Minn.	23	46
117	New York, N. Y.	96	82
118	Pittsburg, Pa	35	53
119	Latrobe, Pa	63	00
120	Spangler, Pa	119	62
121	Trenton, N. J.	214	98
122	Trenton, N. J.	106	52
123	Scranton, Pa	—	—
124	Cramrod, Pa	67	26
125	Chicago, Ill.	18	58
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
127	Buffalo, N. Y.	87	86
128	Lorain, O.	23	04
129	Sykesville, Pa	82	64
130	Pittsburg, Pa	54	28
131	Buffalo, N. Y	11	34
132	McKeesport, Pa	58	20
133	Newark, N.J.	61	86
134	Ernest, Pa	64	50
135	Smoke Run, Pa	244	50
136	Carnegie, Pa	48	13
137	West Seneca, N. Y.	12	00
138	Philadelphia, Pa	16	20
139	Oil City, Pa	43	50
140	Youngstown, O.	123	00
141	Little Falls, N. Y.	49	38
142	Elisabeth, N. J.	76	49
143	Windber, Pa	56	75
144	New York, N. Y.	47	80
145	Altoona, Pa	34	50
146	McKees Rocks, Pa	—	—
147	Allentown, Pa	107	97
148	California, Pa	31	50
149	West Seneca, N. Y.	—	—
150	Pittsfield, Mass.	25	68
151	Allentown, Pa	—	—
152	Homestead, Pa	—	—
153	Berwick, Pa	136	71
154	Dunmore, Pa	53	80
155	Perth Amboy, N. J.	33	05
156	Sheffield, Pa	39	46
157	Donora, Pa	97	38
160	Jamaica, N. Y.	52	89
161	Tower City, Pa	36	75
162	Scranton, Pa	105	44
164	N. Hadley, Mass.	24	36
165	Chicago, Ill.	109	74
166	Barnesboro, Pa	69	00
167	Cumbola, Pa	46	74
168	Perth Amboy, N. J.	46	81
169	Scranton, Pa	51	84
170	Chauncey, Pa	54	83
171	Pittsburgh, Pa	91	90
172	Fredericktown, Pa	37	50
173	Cleveland, O.	41	34
174	Oxford Furnace, N. J.	61	55
175	Detroit, Mich.	41	08
176	New Burgh, N. Y.	37	05
177	Vegreville, Alta., Can.	9	00
178	Manchester, N. H.	10	84
179	St. Louis, Mo.	107	68
180	Scarbo, W. Va.	30	00
181	Manville, R. I.	8	68
182	Dixonville, Pa	—	—
183	Sunderland, Mass.	27	18
184	Whiting, Ind.	81	00
185	Hazleton, Pa	73	50
186	McAdoo, Pa	62	34
187	Ford City, Pa	33	42
188	Ginter, Pa	117	75
189	South Fork, Pa	60	28
190	Newark, N. J.	32	40
191	Troy, N. Y.	60	84
192	Herkimer, N. Y.	54	23
193	Red Star, W. Va.	34	50
194	Minneapolis, Min.	34	68
195	Peckskill, N. Y.	28	68
196	Whiting, Ind.	68	20
197	Swoyers, Pa	82	97
198	Port Jerwis, N. Y.	53	47
199	Whiting, Ind.	50	50
200	Syracuse, N. Y.	17	58
201	Whippany, N. J.	20	52
202	Auburn, N. Y.	30	48
203	Brooklyn, N. Y.	42	00
204	New York, N. Y.	12	54
205	Emerald, Pa	47	52
206	Woonsocket, R. I.	32	94
207	Jeanette, Pa	99	46
208	Kingston, Pa	111	18
209	Carteret, N. J.	148	63
210	Westchester, N. Y.	22	50
211	Stapleton, N. Y.	24	80
212	Cleveland, O.	27	00
213	Bayonne, N. J.	48	40
214	McKees Rocks, Pa	41	26
215	New York, N. Y.	28	46
216	Hazleton, Pa	67	50
217	Rochester, N. Y.	31	29
218	Youngstown, O.	55	00
219	Bakerton, Pa	79	50
220	Brooklyn, N. Y.	—	—
221	Chicago, Ill.	47	64
222	Mahanoy City, Pa	117	72
223	Port Buckley, Pa	83	42
224	Belle Valley, O.	43	00
225	Desloge, Mo.	76	52
226	Hammond, Ind.	36	00
227	Derry, Pa	81	00
228	St. Clair, Pa	34	50
229	Scranton, Pa	190	78
230	Monessen, Pa	27	84
231	Scranton, Pa	—	—
234	Elizabethport, N. J.	47	22
235	Rossford, O.	50	52
236	Ambridge, Pa	8	04
237	Chester, Pa	64	71
238	New Alexandria, Pa	—	—
239	Philadelphia, Pa	90	84
240	Phoenixville, Pa	10	50
241	Newark, N. J.	23	10
242	Hawthorne, Ill.	17	34
243	West Pullman, Ill.	25	44
244	Bellefonte, Pa	34	68
245	Trenton, N. J.	67	10
246	Crompton, R. I.	14	88
247	Wilmington, Del.	49	63
248	Coatesville, Pa	52	81
249	Nanticoke, Pa	47	70
250	Pittsburg, Pa	128	70
251	Cleveland, O.	44	90
252	Northampton, Pa	28	02
253	Lopez, Pa	74	63
254	New Britain, Con.	43	83
255	West Newton, Pa	50	11
256	Ronco, Pa	31	68
257	Spring Valley, N. Y.	20	38
258	W. E. Pittsburgh, Pa	[illegible]	[illegible]
259	Chicago, Ill.	26	40
260	Taylor, Pa	53	15
261	Taylor, Pa	49	50
262	Ansonia, Conn.	20	04
263	McKees Rocks, Pa	48	84
264	Juliet, Ill.	70	25
265	Taylor, Pa	80	79
266	Glen Lyon, Pa	41	52
267	Kingston, Pa	42	54
268	Duquesne, Pa	58	45
269	East Chicago, Ill.	51	00
270	Youngstown, O.	34	00
271	Troy, N. Y.	35	76
272	Delano, Pa	21	00
273	Hudson, N. Y.	60	00
274	Youngstown, O.	40	90
275	Perth Amboy, N. J.	62	70
276	Amoridge, Pa	62	27
277	Hartford, Conn.	25	25
278	Wilkes Barre, Pa	54	26
279	Glen Campbell, Pa	25	75
280	Butler, Pa	—	—
281	Manchester, N. Y.	31	50
282	Syracuse, N. Y.	30	42
283	Auburn, N. Y.	20	29
284	Rome, N. Y.	11	59
285	Glassport, Pa	27	35
286	Lorain, O.	36	45
287	Carnegie, Pa.	19	33
288	So. Betlehem, Pa.	20	52
289	Scranton, Pa	58	80
290	Clarksburg, Pa	19	65
292	Detroit Mich.	28	70
293	Duquesne, Pa	53	40
294	Madera, Pa	63	45
295	So. Omaha, Nebr.	20	00

Розмет від членів, суспендованих і розвязаних відділів, то є: 67, 84, 91, 92, 123, 159 . . . . . 231.49

Прихід за жовтень є . $19.515.15

Розхід за місяць жовтень.

Посмертне по бл. п.:

Якові Шиманським, Cleveland, O.	$ 500.00
Михайлі Чупра, Brownsville, Pa. . .	1000.00
Сильвестрі Бабяк, Leinsering, Pa, . . .	700.00
Стефані Саляк, Sayre, Pa.	100.00
Івані Дрозд, Ramey, Pa.	220.00
Луці Іванюк Windber, Pa.	1000.00
Михайлі Іваницьким Hudson, N. Y.	1000.00
Марії Яліцькій, New York, N. Y. . .	400.00
Анні Филь, Scranton, Pa.	400.00

Запомога для:

Семена Романчак, Oil City, Pa.	200.00
Матвія Кунецького, Trenton, N. J.	200.00
Юрія Вайда, Shamokin, Pa.	100.00

Сиротинська часть по:

Івані Закевич, Spangler, Pa.	500.00
Орган Р. Н. Союза . . .	1.306.10
Платня Головного Уряду .	270.00
Адміністрація Р. Н. Союза .	338.68
Розхід за жовтень єсть	$8.234.78

Зіставленє:

Прихід за жовтень єсть	19.515.15
Готівка з кінцем вересня була	69.273.78
Весь прихід .	88.788.93
Розхід за жовтень . . .	8.234.78
Готівка з кінц. жовт. остає	$80.554.15

З того:

Фонд сирітський . . .	44.043.01
,, резервовий . . .	23.126.05
,, народний	4.392.12
,, бідних	4.853.09
,, еміграційний . . .	142.04
,, розпорядимий . . .	3.997.84
Разом	$80.554.15

Д. Капітула г. предс.,
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

ЖЕРТВИ НА ПРИВ. УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗІЮ В ЗБАРАЖИ.

на хрестинах у П. Юськів зібрано 6 дол. 25 цт. На спросинах у К. Мигалик 1 дол. 15 цнт. Дальше жертвували: І. Малиса, А. Тарбай, Й. Войтович, С. Жилиш, В. Гевський, Г. Тесля, К. Жмурко, Г. Грубий, Т. Березюк, Т. Ворожбит, М. Грубий по 1.00 дол.; Г. Смоляк, М. Тиханич, Т. Пищит, М. Колодій, Ю. Дорожовський, А. Бурий, С. Міруцький, Д. Ворожбит, І. Борожбит, Я. Мокриньский, М. Чорній, П. Лесик, Я. Смоляк по 50 центів; Ів. Смоляк 35 цнт. Разом 25 дол. і 75 цнт. Вислано до Збаража дня 5-го с. м. на книжочку ч. 157.

В імени молоденьких українських ґімназістів в Збаражи складаємо всім Вп. жертводавцям сердечну подяку.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1910.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	15	70
2	Mt. Carmel, Pa.		75
4	Jersey City, N.J.	2	85
5	Mt. Carmel, Pa.	2	95
7	McAdoo, Pa	10	35
8	Elmira, N. Y.	5	50
9	St. Clair, Pa	7	25
10	Ansonia, Conn.	—	—
11	Waterbury, Conn	2	00
12	Yonkers, N. Y.	2	00
14	St. Louis, Mo.	6	45
18	Seymour, Conn.	3	10
19	Priceburg, Pa	—	—
20	Jessup, Pa	5	50
21	Mayfield, Pa		50
24	Shamokin, Pa		48
25	Trauger, Pa		75
26	Belle Vernon, Pa		75
27	Glen Lyon, Pa	12	15
28	Mahanoy Plane Pa	—	—
29	Rhone, Pa	5	40
33	Northampton Pa	32	85
35	Whitney, Pa	1	25
36	Scottdale, Pa	3	35
37	Chisholm, Minn.	2	75
38	Auburn, N. Y.	3	00
39	Syracuse, N. Y.	1	25
42	Passaic, N. J.	11	50
43	Simpson, Pa	4	50
45	Philadelphia, Pa	1	75
46	Plymouth, Pa	10	35
48	McKeesport, Pa	1	25
49	Pawhaton, W. Va.	1	75
53	Pittsburg, Pa	19	35
55	Carnegie, Pa	5	00
56	McKees Rocks Pa	2	75
58	Ramey, Pa	1	90
59	Leisering, Pa	2	85
60	Baltimore M. D.		90
61	Dunlo, Pa	1	75
63	Ford City, Pa	2	00
65	Elizabeth, N. J.	3	50
67	Butler, Pa	—	—
68	Ansonia, Conn.	—	—
70	Jersey City, N. J.	3	45
72	Alden Sta, Pa	14	25
73	Providence, R. I.		25
81	Baltimore, M. D.		90
82	New Alexandria Pa	3	00
83	Carnegie, Pa		25
85	Hazleton, Pa	4	50
87	Lancaster, N. Y.	2	15
90	Centralia, Pa.		25
96	Pittsburg, Pa	4	00
98	Shenandoah, Pa	3	75
99	Wilkes Barre, Pa	2	25
102	Cleveland, O.	1	00
104	Perth Amboy, N.J.	4	50
105	Nicetown, Pa		75
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa.	3	00
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth, Pa		75
113	New Florence, Pa		50
116	Chisholm Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa	5	25
121	Trenton, N. J.	18	53
126	Beavedale, Pa		75
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	75
129	Sykesville, Pa	1	50
130	Pittsburg, Pa	1	50
132	McKeesport, Pa.	2	00
133	Newark, N. J.	2	25
135	Smoke Run, Pa.	2	25
136	Carnegie, Pa.		50
139	Oil City, Pa.	1	00
140	Youngstown, O.	2	50
142	Elizabeth, N. J.	1	75
144	New York, N. Y.		50
147	Allentown, Pa	2	75
148	California, Pa	1	00
157	Donora, Pa.	9	00
188	Ginter, Pa.	1	65
197	Swoyers, Pa.	3	50
201	Whippany, N. J.		75
203	Brooklyn, N. Y.		50
207	Jeanette, Pa.	1	80
208	Kingston, Pa	11	05
213	Bayonne, N. J.	1	00
214	McKees Rocks Pa.		50
222	Mahanoy City Pa.	3	85
225	Desloge, Mo.		25
227	Derry, Pa.	2	95
229	Scranton, Pa.	6	40
244	Bellefonte, Pa	2	00
246	Crompton, R. I.		50
247	Wilmington, Del.		50
257	Spring Valley, NY		50
258	W. E. Pittsburg,	—	—
260	Taylor, Pa.	—	—
273	Hudson, N. Y.	—	—
276	Ambridge, Pa.	—	—
285	Glassport, Pa.		25

Дохід за жовтень єсть $347.71

Зіставленє:

Прихід за місяць жовтень єсть	347.71
Готівка з кінцем вересня остала	9.388.73
Весь прихід .	9.736.44
Розхід за жовтень .	15.00
Готівка з кінц. жовтня остає	$9.721.44

Д. Капітула. г. предс.,
А. Шаршонь, г. кас.,
[illegible]

НАДІСЛАНЕ.

Спростоване Спростованя.

В 49-ім числі „Свободи“ появилось „Спростоване“, підписане урядниками брацтва сьв. Георгія в Філядельфії, Па., яке твердить, що неправдою є будьтоби член і делеґат сего брацтва, гр. кат. епископ С. С. Ортинський, був неправним делеґатом на Конвенції Союза.

Для зміцненя свого арґументу, „Спростоване“ се подає відписи протоколів тих мітинґів, на яких вибирались делеґати.

„Спростоване“ се оперте на непорозуміню. Я не твердив, що брацтво сьв. Георгія не вибрало гр. кат. епископа С. С. Ортинського своїм делеґатом, а твердив, що гр. кат. епископ, С. С. Ортинський був делеґатом неправним. А неправним делеґатом був гр. кат. епископ С. С. Ортинський тому, що брацтво сьв. Георгія в Філядельфії, Па. після статута не мало права висилати жадного делеґата.

Чому? Бо брацтво се, як мені з достовірного жерела відомо, і як се добре знають урядники тогож брацтва, і сам гр. кат. епископ, С. С. Ортинський, приймає деяких членів до відділу а до Союза ні, через що втратило право висилати делеґата на Конвенцію.

Що так справді є, на се сьвідком статут Союза, сьвідком також „Оголошенє“ Головного Уряду Союза, яко друкувалось перед Конвенцією у „Свободі“ на першій стороні кілька разів, а в якім між инчими читаємо таке:

„Ні оден відділ Р. Н. Союза, котрий не сповнив всіх своїх обовязків супроти Орґанізації і її статутів, як... принимав членів до відділу а до Р. Н. Союза ні, або на оборот,.... не має права вибору делеґата, згідно зі статутами Орґанізації (§ 90 старий статут і § 89 новий статут).

В виду сего не улягає найменчому сумнївови, що брацтво сьв. Георгія в Філядельфії, Па. ч. 239, не мало після статута права посилати на Конвенцію жадного делеґата, а тим самим і делеґат сего брацтва, гр. кат. епископ, С. С. Ортинський був делеґатом неправним.

Іван Ардан.

„SWOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
184 Hudson Street, New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
184 Hudson St., New York, N. Y.

K. KIRCZOW, manager
184 Hudson St., New York, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА“

часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америцї на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців ... $2.00
в Америцї на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісї, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адреса:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати лишень на однїй сторонї картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Вісти зі старого краю.

І опять, по довшім часї приходить ся нам взяти за перо, щоб подїлити ся з нашим загалом новою вязкою цьвіток, що виросли в дорогій нашій — не своїй вітчинї.

І опять нїчо веселого. Сїре, хмарне небо зависло над нещасним нашим людом і по тім і по сїм боцї Збруча і лютує хуртовина, мете снїгом, морозить усї народнї з'усилля, усї пориви до кращої, ясної доленьки-волї. Але нїчо се. Перетревав наш кремезний народний орґанізм напади всяких лютих Печенїгів, Половців, Хазарів, Татар та Турків, перетреває також і австрійську та московську конституцію. А коли вірити народним поговіркам — усе у них находить ся іскра Божої правди — то і лїпше може, що лютують вороги, що на нашім небосклонї шалїє ще зима: бо чим лютійша зима, тим красша і вчаснійша буде весна-воскресенє...

Але ходи, любий читачу, хоть шляхом мрій у нашу країну. Навідаймо поперед Галичину, а опісля перейдемо чорно-жовті палї, якими сильнї мира сего розмежували нас з нашими братами, та поглянемо, як живе ся і їм в обіймах „старшого брата“.

Галичина... Ось і старинна столиця нашого князя Льва. Перед нами розкішна палата: се „єдини польскі сейм“, себто галицький сойм, у якому кують долю для чотирох міліонів наших братів, Галичан. — І ви знаєте, як нашї посли, не могучи добити ся від „брацї“ шляхти, сих „найщирійших“ опікунів „почцївего людку“, виборчої реформи, якої домагає ся весь народ, вхопили ся чинної обструкції. Бачучи, що нїякі просьби нї грозьби не поможуть, порішили недопустити до дальших нарад і сказали собі: Коли не слухаєте наших слів, то ми тут непотрібні. І вслїд за тим вони принесли на засїданє сойму всякі інструменти і уладили роздираючу уха котячу музику. Поляки, а зглядно їхнї панські делїкатні уха не видержали „музики“ і наради в соймі перервано. Поки ще не вітворена нова сесія сойму, спеціяльна комісія має випрацювати проєкт зміни виборчої реформи. Се скорше — і тодї скликаний на ново сойм буде займати ся виключно тільки реформою. В сей спосіб нашї посли віднесли побіду: не допустили до дальших нарад і присилували шляхту, що таки буде мусїла займати ся виборчою реформою.

Се панів доводить до лютости, до крайної скаженини. І щоби хоч в части ратувати свій „гонор“, вони розсилають по селах тисячі друкованих відозв, в яких взивають народ до протестованя проти українських послів за уладжену ними в соймі котячу музику. На готових формулярах всякі хрунї мають лиш підписати ся і протест такий заслати готовий куди треба. Панам-шляхтї доконечно — бачите — потрібно представити перед сьвітом, що обструкцію в „єдиним польскім сеймє“ уладили не представителї усего поневоленого народу, але посли якоїсь дрібної „українськей“ партії і тому вони заздалегідь вже дають до пізнаня всякій москвофільській бранжі, щоб сповнила свою льокайську службу, як і сповняла в соймі підчас обструкції. (Москвофільські посли, щоб не наразити ся панам-шляхтї, все виходили з засїдань). І ми майже певнї, що і тим разом Поляки не заведуть ся на своїх прислужниках і вони опять станугь шляхтї в пригодї, як вже станули сотки разів на шкоду нашому народови.

От і ще одна новина з Галичини. Телєґрами іменно з дня 13-го с. м. принесли вість, що цїлий міністерський кабінет у Відни подав ся до димісії і цїсар сю димісію приняв. Буде Австрія мати опять нових міністрів... Резиґнацію старого міністерства спричинив перехід „Кола польського“, то є клюбу, до якого належать всї польські посли, на сторону опозиції. Що було причиною такого наглого перекиненя ся польської шляхти в революціонери — телєґрами не подають. Знаючи однак аж надто добре наших польських опікунів, можемо припускати, що лиш якась мала уступка, яку певно мусїло австрійське правительство зробити Русинам, стала причиною такої наглої зміни фронту.

А тепер перейдім границю, та подивім ся, що діє ся по тамтім боцї Збруча. Росія має прецїнь якусь конституцію. Що та конституція прикрита салдатським шинельом та зі всїх боків попідпирана баґнетами, то иньша річ, але „конституція“ є. Но, а як є конституція, во мусять бути і посли і Думи державні, і всякі наради, бо — бачите — без того всего краму европейські капіталїсти нїяк не хочуть вже пожичати гроший на „усмиренє внутрішного ворога“. Річ природна, що як є посли і Дума, то вони мусять там над чимсь і радити. І се раджене послів в російській Думі, виглядає менче-більше так: Стоїть батюшка Микола з здоровезним кнутом в однїй руцї, а другою тримає „вольного“ посла за горло і кричить йому в ухо: „По сему бить!...“ І „вольний народний заступник“ киває головою — бо інакше не може. І так все є „благополучно“: Народ має нїму Думу, цар має баранячо-терпеливу Думу, а Европа має російську Думу і пожичає гроші. Ідїлля чудова.

І сеї ідїллї не була в силї затемнити навіть така важна справа, як дебата над допущенєм народних мов до перших кляс людових шкіл в Росії. Народнї школи в Росії?... А ще до того, щоб з них могли люди користати!?... Таж се бунт, революція!... І царська Дума малаб приложити до сего руку? Нїколи!... Такої ганьби для царя і його уряду теперішна Дума нїяк не булаб в силї зробити. Завести казьонну корчму, ухвалити, що кождий „истинно русскій“ має бути 24 годин на добу протягом 365 днів в році „мйортвецки пян“ — то що иньшого. Але заводити школи з народньою мовою у Росії!?... Се неможливе.

І вірнї своїй задачі посли ухвалили, що в народних школах має подавати ся на двох перших роках наука в народній мові, але ухвала ся вийшла з такими додатками, ограниченями та застереженями, що з ньої нїчо путнього не вийде. Вільно буде по народних школах учити по нїмецьки, польськи, литовськи, вірменськи, чеськи, та жидівськи. В сей спосіб девятьма мовами буде можна учити на двох перших початкових роках науки в народних школах у Росії — по жидівськи, по чеськи, навіть по калмуцьки і бурятськи — лиш по українськи нї! Всякі Татаре і Калмуки, навіть і Жиди дістали свою мову у школах; всїм вільно Господа хвалити тою мовою, якою навчила мати; лиш 30 міліонам Українців завязано уста, поставлено медвежу лапу на гортань.

Нїчо се!... Силою нїхто не зробив ще до сих пор з кота собаку, — силою не переверне нас московський уряд в Москалїв, хотяйби і як шалїв, хотяйби видавав і як скажені права.

Нехай лютує хуртовина, нехай ворог скаженїє — се знак, що вже близько весна — весна волї для нашого народу.

ДОПИСИ

З Рочестер, Н. Й.

Дїлимо ся з усїми нашими земляками радісною вісткою. Ото за божою помочію удало ся нам заложити своє власне товариство під назвою: „Український Прапор“. Хоч усякі „вільнодумцї“ і кацапські бандити кидали нам під ноги величезнї колоди, ми однак по козацьки завзяли ся і, побоpовши всї ворожі заходи та перепони, згуртували ся в одну сьвідому родину, щоб спільно жити і собі та другим добро творити.

До уряду новозаложеного товариства вибрано отсих людий: Іван Шиманський, предс.; Іван Сернецький, заст. предс.; Пилип Мошонка, кас.; Петро Мручак, заст. кас.; Михайло Нижник, секр. фін.; Іван Мелех, секр. рек.; Стефан Лотоцький, Стефан Николайко і Василь Качмар — члени контр. комісії; Дмитро Олїнський, орґанізатор.

Член „Українського Прапора“.

З Ансонії, Конн.

В однїм з послїдних чисел кнутославного „Поступа“ довелось менї прочитати допись з Бортного на Лемківщинї. В тїй дописи говорить якийсь, замотиличений кацапською дурійкою „дописователь“, що в селї Бортнїм відбували ся полїтичні збори, на котрих були присутні: Посол Марков і „отцове“: Николай Феленчак і Юрчакевич. Сї три кацапські „сьвітила“ загрівали народ до борби з ворогами, але загрівали якось так незручно чи нефортунно, що Михаїл Подберезняк заскаржив їх до суду, а суд покликав обжалованих на справу на самого сьв. Михаїла.

З того видно аж надто ясно, які то з тих кацапів пресьвітителї народа, коли вони не хотїли пошанувати свого власного сьвята. Господин посол і оба отчики могли: або не приняти судового покликаня, взиваючого їх на термін в руське сьвято, або зажадати від суду визначеня иншого речинця. В найгіршім разї вони могли не явити ся зовсїм в судї і заплатити кару. Так роблять всї порядні сьвященики, але — на жаль — не тії з „твердого закала“... Та згадані сьвященики не такі, як їх собратя, „українські вархоли“... Вони певно соромили ся признати до руського сьвята, або може не хотїли наризити собі польського судії-шовініста. Та де нашим кацапам до того, щоб вони навчили зухвалих Ляхів шанувати релїґійні почуваня руського народа! Вони прецїнь тримають з Поляками компанію і разом з ними винищують „гайдамацькє племя“!.. За те кацапи мають в Поляків ласку і називають ся у них „поржондними Русінамі“...

Автор дописи згадує також особу бувшого пароха в Бортнїм, пок. о. Володимра Хиляка, котрий, нібито, через довгі лїта боров ся за Русь в своїй парохії.

Як один з бувших парохіян померщого о. Хиляка, чую ся приневолений подати до публичної відомости, що про боротьбу покійника за Русь не тільки менї, але і иншим його парохіянам зовсїм нїчого не відомо! Що пок. о. Хиляк був в Бортнїм понад 21 лїт — се правда, але який темний народ застав, такий темний і позоставив, відходячи з Бортного до Лїтина. Хто менї не вірить, нехай [illegible] Бортнянина, чи знає він читати або писати. Кажу вам, що не розуміє ся навіть на нумерах! — Се маєте наглядний доказ „боротьби за Русь“ пок. о. Хиляка і наслїдки його просьвітної працї в Бортнїм...

По помершім о. Хилякови зістала ся його парохіянам одна невмируча памятка. Коли одного разу стали пани випожичати гроші з „Zaliczkowo-ої Каси“ в Горлицях, то пок о. Хиляк, замість перестеречи своїх прихожан перед небезпеченьством і замість поучити бідного хлопа, щоб не заходив собі в нїякі грошеві справи з панами, — він кричав на проповіди, щоби люди йшли жичити гроші на дешевий процент. І просив і грозив і намовляв, а темний нарід спішив до панської каси мов по сьвячену воду. Чи треба було чи нї, — кождий йшов жичити. Хто пожичав 100 золотих, той діставав тільки 80, а решту 20 злр. відтягали пани наперед: на лихву, на процент від тої лихви, на якісь ріжні контракти, стемплї, канцелярийні видатки і т. п. Котрі люди були вже з природи розумнїйші, тотї пізнали ся від разу на панських лисах і чим скорше віддавали ту „панську“ пожичку, хотяй потратили притім по кілька золотих. Але було богато таких, що тою пожичкою не журили ся. Якісь темні духи пустили навіть поголоску, що пожичених гроший не треба буде зовсїм віддавати... Люди бігли до каси одні наперед других, жичили гроші і пили по корчмах, приговорюючи: „Пийте куме, бо банк пропаде!“ Але банк не думав пропадати... До пожиченого капіталу доложили пани величезні відсотки, а відтак — знаєте що стало ся? — виставили людські ґрунти на лїцитацію! Коли-б не Америка, пята часть села була би зійшла на жебри! Чотирох господарів стрінула таки та сумна доля, бо пани присилували їх позбути ся батьківської землї!

Отсе суть наслїдки „боротьби за Русь“ і „просьвітної роботи“ пок. о. В. Хомяка...

Не лїпше діяло ся за моїх часів і по сусїдних селах від Бортного і взагалї скрізь по цїлій Лемківщинї. Єгомосцї народу не просьвічали, а лише забивали в нїм природні дари Божі. Коли днесь найшли ся такі сьвященики, що хотять отворити очи темному народови, кацапи їм завидують і спроваджують російського аґента Маркова, щоби той темний народ ще дальше в багно запровадити.

А ви, Братя-Лемки з горлицького повіту, не дайте ся довше баламутити! Збирайте щедрі датки і засилайте їх на Українську Бурсу в Горлицях! Проч з темними духами! нехай щезнє кацапський табор!

Бортнянин.

З Кенонсбурґ, Па.

Зі всїх сторін Америки почуєш про житє та бутє наших Русинів, лиш з нашого Кенонсбурґа не доходять до публичної відомости нїякі слухи, хотяй тут жиє богато Русинів, робота йде добре, а само місто лежить в такій хорошій околицї і в такім гарнім положеню, що здає ся тобі: живеш в правдивім раю.

З поміж славянських народів є тут найбільше Поляків, які, в порівнаню з нашими людьми, о много від них здібнїйші та проворнїйші. Заробляють денно від 2 до 5 долярів. Мають вони тут своїх патріотів, своїх шторників і свої власні товариства. Самі собі услугують і один другому взаїмно помагають. Богато працює над осьвідомленєм та орґанізацією Поляків їх місцевий парох, кс. Тішка.

За Поляками ідуть Словаки. Вони теж не лишають ся позаду, хотяй їх є дуже маленько.

Всї ревно працють і всї себе шанують та за себе дбають. Лиш наш Русин уважає себе за найнизшого. За роботою шукає там, де найменше платять. Пересїчно заробляє наш чоловік 15 центів на годину. Найде ся може яких двайцять одиниць, котрі стоять на рівнї з другими народами, а решта... пожаль ся, Боже!..

Хто тому всьому винуватий?..

Поглянувши з боку, можна-б сказати, що нашому безталанню винен жид, бо обмотав бідного Русина своїм [illegible] шнурку, мов яку собаку. Жид йому лїкар, жид — адвокат (лоєр), жид його судить, продає йому мясо і старає ся про його церков — розуміє ся в тім напрямі, щоби його від неї як найдальше відтягнути. Жидиська визискують наших людий і допровадили до того, що наш Русин на півхорий, так фізично як і духово: його руки слабі, невладні, а ноги гнуть ся на всї боки. Чи така людина може над чим здорово подумати? Чи вона може дістати відповідне занятє і заробити на лїпше житє? — Нї!

Питанє, яких то потомків діждуть ся такі слабосильні та тупоумні харлаки?..

Хто причиною нашого лиха? хто тут винуватий? де наші проводирі?..

Нема нікого! — Кождий брат собі рад...

А ти, руський народе, придиви ся вже раз як другі розумні люди жиють як роблять-заробляють, як орґанізують ся. Менше пий а більше їдж! Відживляй своє тїло такою їдою, котра не валила би тебе з ніг. В живім тїлї жива душа. Як здорове тїло, то і дух буде бодрий та дужий.

Коли будемо мати ясний та здоровий ум, тодї нїякі ошуканцї не мати-муть до нас жадного приступу. Тодї, але тільки тодї, позбудемо ся всякої „опіки“ і заживемо в своїй власній хатї своїми власними ґаздами-панами!

Стефан Василькiв.

З Джерзи Сіти, Н. Дж.

В недїлю дня 18-го грудня в навечеріє сьв. О. Николая відбулись у нас Сьвято-Николаївські Вечерницї. На сих вечерницях відограли школярі джерзисітської руської громади „Гостину сьв. О. Николая. Молоденькі аматори вивязались із своїх роль як не мож лїпше та дали доказ, що при умієтнім і щирім занятю ся ними, вони суть в змозї доказати сего, що навіть дорослим приходить ся нераз з трудностію. В сїм представленю взяли участь слїдуючі школярі і школярки: Петрусь — Дмитро Пупчик; Федьо — Петро Мацек; Орися — Марія Кирчів; Бабуся — Марія Сандович; Грицько (наймит) — Василь Ґела; Антипко (чортик) — Волод. Ґела; Хайвола (жид) — Григ. Сандович; Сьв. Николай — Теод. Кирчів; Ангел І. — Юлія Підлипчак; Ангел II. — Павлїна Ющак.

Вечер сей був милою несподіванкою не лише для дітвори, але й зрадував серця родичів молодих аматорів. В часї представленя памятним звичаєм Сьвятитель роздав дїтям дарунки.

Притім належить тут піднести признанє для місцевого учителя п. Ґела, котрий завдав собі чимало труду, щоб так гарно випровадити се представленє і звеселити усю джерзисітську громаду.

Надіслане.

Коротеньке спростованє.

Впов. Пане Редакторе!

У Вашій часописи ч. 50 вичитав я в дописи з Northampton, Pa., що там до тепер не було нїякого просьвітного руху, тай що давнїйший заряд парохіяльний був дуже вузкоглядно-заскорузлий.

Понеже я був, як звісно, довгі лїта, бо висше сїм лїт, парохом у тій місцевости — тай то писанєчко в першій лінії мене дотикає — я вважаю своїм обовязком де-що запримітити.

Я ширив просьвіту на Амер. Руси, будучи редактором „Свободи“, еще тогди, як деякі новітні патріоти може навіть азбуки не вчили ся.

Парохію в Northampton я орґанізовав, а найголовнїйше сплачовав довги при дуже щирій помочи тих ріжних Гаврилів і неграмотних Николаїв, котрих ви, патріоти, здобувши церкву силою, висьміваєте і провокуєте. Хто знає початкові роботи орґанізаційні по наших парохіях — хто розуміє, що значить виплатити десятки тисяч довгів — украсити церков і лишити єї без цента довгу та ще з поважною готівкою в касї — а сю роботу треба було доконати з тими власне людьми, з котрих новітні патріоти, осївши на готовім, позволяють собі несумлїнно кпити, той певно скаже: сеж несправедливо. Єсли хто думає, що „Сатана в бочці“ або хор без сьпіваків і дірiґента — се початки просьвіти на дуже хловій ниві — най тим радуєсь — але провоковати людий тогди, коли требаби їх лагодити, обнимати любовію, бо корт в Easton має еще своє рішуче слово — то скажім делїкатно: се по штубацьки.

В читальні.

Діждали ся неділі. Розцікавлений народ зійшов ся до читальні у великім числі. Старі й молоді, великі і малі, мужчини, жінки і діти — всі бажали прислухати ся до новинок і побачити власними очима сю новоосновану інституцію просьвітну і тих людий, котрі взяли на себе обовязок працювати над осьвідомленем меншого брата.

На естраду виступив о. парох.

— Дорогі братя і сестри! — говорив поважно душпастир—З нинішною дниною розпочинаємо роботу, котра має принести цілій нашій громаді великі користи моральні. Тішить мене дуже, що ви порозуміли вагу самообразованя і зійшли ся так численно до нашої новозаложеної читальні. Маю надію, що ніхто з вас від сеї читальні не відступить, але ще й других до неї приведе та заохотить до доброго діла. Витаю вас, мої любі парохіяни і желаю вам від щирого серця, щоб та читальня була для вас жерелом мудрости і страху Божого. Нехай Бог благословить ваші заходи і нехай додасть вам сили та витревалости при сій сьвятій роботі!

— А ви, панове урядники, —додав священик, звертаючи ся до виділових читальні — трудіть ся щиро над загальним народним добром і сійте здорове зерно на запустілій народній ниві. Не зражуйте ся ніякими невдачами і не числіть ніколи на яку небудь вдячність за ваші труди. Робіть добре для самого добра, показуйте сліпим добру дорогу, ведіть їх на путь істини, будьте для своїх співгромадян добрим приміром і не забувайте, що на вас звернені очи цілої нашої громади, а може навіть цілої Американської Руси... За вашу роботу нехай вам буде заплатою ваша чиста совість і вдоволенє, що сповняєте патріотичний обовязок супроти своєї рідної громади і супроти своєї власної вітчини. З Богом працю зачинайте і вперед все поступайте!

Сьвященик подав руку кождому виділовому і зійшов з підвисшеня. Його місце заняв тепер голова читальні.

— В імени усього читальняного виділу дякую вам, всечесний отче добродію, за щирі слова заохоти. Ми урядники не можемо обіцяти богато, бо не богато знаємо і уміємо, але все таки можемо впевнити вас і всіх тут присутних, що не пожалуємо ніколи себе і робити-мемо всьо після нашої найлїпшої волі і совісти. Як ви, панотче, і наш пан учитель, схочете подати нам помічну руку, тоді —я певний — наша спільна робота вийде на пожиток нам самим і цілій нашій громаді.

— Вам, братя і сестри, — говорив Кульчик до присутних читальників — скажу тільки одно: ходіть пильно до читальні, прислухуйте ся уважно до всього, що тут почуєте, беріть живу участь в ріжнородних нарадах і розговорах, випожичайте і читайте в дома книжки та часописи, присвоюйте собі зміст прочитаного, набувайте богато знаня і відомостей, — а я вам ручу, що будете з читальні вдоволені. Як найдуть ся в нашій громаді такі „мудрагелі“, котрі будуть вас від читальні відмовляти, ви їх не слухайте, а йдіть за голосом свого власного розуму і робіть так, як вам радять розумні люди, що дбають не тільки про хлопську кишеню, але й про його голову і серце. Ви лишень закушайте солодких овочів з того саду, що називає ся читальня, а певно не схочете вже ніколи живити ся терпкими гниличками... На тім кінчу свою бесіду і прошу пана секретаря, щоб подав до прилюдної відомости всі ті ухвали, які читальняний виділ повзяв на своїх чотирох засіданях.

Прийшла черга на Скоробогатого. Він вийшов на підвисшенє з якимсь острахом, неначе бояв ся, що дошки під ним розступлять ся і він полетить в безпредільну пропасть... Хоч не підносив своїх очий і не розглядав ся нікуди, він чув, що на нього всі дивлять ся і се його що більше бентежило.

— Говори, Семене, те, що маєш списане на осібнім папері! — заохочував збентеженого Скоробогатого читальняний голова.

Молодий секретар виняв з кишені якісь записки і почав з початку несьміло, а відтак щораз яснійше і голоснійше відчитувати і доповняти своїми власними словами заімпровізований на борзі протокол.

— Ухвалено— мовив тремтячим голосом Скоробогатий — заложити при читальні народну бібліотеку і закупити до неї відповідну скількість книжок. Ся бібліотека буде під зарядом обох бібліотекарів і вони оба мають за неї відповідати. Книжки та часописи вільно випожичати самим лише членам читальні і то безплатно. Хто випожичає яку небудь книжку, мусить її на означений з гори час до бібліотеки звернути і то звернути в такім стані, в якім її випожичив. Хто книжку поплямить, пошарпає або підре, мусить за неї заплатити, а коли хто не схоче звернути її ціни добровільно, виділ має право належність за книжку примусово стягнути, а крім того засудити отягаючого ся члена на відповідну грошеву кару за ломанє читальняних законів.

— Ухвалено оснувати читальняний хор і аматорський театральний кружок. Управителем хору і головою аматорського кружка єсть пан учитель. З поміж всіх членів читальні він вибере собі відповідних людий і ті люди мають підчиняти ся всім його розпорядкам і приказам. Хор має сьпівати в церкві і давати вечерниці та концерти з нагоди яких небудь національних сьвят, або також на дохід нашої парохії або навіть на дохід самої читальні. З хором є звязаний тісно й нерозлучно аматорський кружок, котрий буде давати від часу до часу ріжнородні театральні вистави. Чистий дохід з сих вистав іде на просьвітні національні цілі. Хор треба заосмотрити в ноти, а аматорський кружок в театральні твори, тому ухвалено дати пану учителеви стільки гроша, скільки йому потрібно на початок, щоби придбати і закупити потрібні річи.

— Ухвалено давати в нашій читальні пару разів до року гостину для самих членів, але всі ті гостини мають відбувати ся без алькоголїчних напитків. На внесенє пана учителя, яке відтак попер горячо наш отець духовний, ухвалено заложити у нашій просьвітній інституції чайню. Сею чайнею мають заняти ся наші шан. членкині, а особливо наші молоді дівчата, котрі до сього найліпше надають ся. Одна шклянка чаю мала би коштувати одного цента, або два — залежно від того, як сьвітлі збори самі собі ухвалять і на яку ціну згодять ся.

— Ухвалено покупити потрібні книги для секретаря, касієра і бібліотекаря, а крім того порішено справити велику шафу на книжки і один стіл та пару крісол.

Скоробогатий скінчив, розклонив ся на всї сторони, сховав свої записки і зійшов з підвисшеня.

Усі ті ухвали став голова читальні піддавати по черзі під дискусію і голосованє присутних членів. Найбільше тішили ся люди основанєм хору і аматорського кружка, а найдовше говорило ся про чайню. Се була неабияка новина для всіх читальників і тому треба було її широко передискутувати. Вмішали ся до сьої справи і жінки і дівчата. Вони впевняли, що продавати одну шклянку чаю по центі — ніяк не виплатить ся. Треба брати найменше по два центи, щоб „вийти на своє“ і нічого не докладати. Були такі, що хотіли покласти висшу ціну, але й було богато таких, котрі не могли якось погодити ся з тою „модерною“ ухвалою... Та більшість була за тим, щоб чай продавати по 2 центи за шклянку і щоб зовсім „вишмарити“ з читальні прокляту віску та пиво. За більшостю мусіла пійти меншість, бо.., не було иншої ради.

На самім кінци прийшов до слова касієр Толочко. Він просив присутних членів, щоб заповнили по береги його „полотняну“ касу, бо вона доси дуже ще легонька, а тут „вороги“ напосіли ся вже на неї і кличуть грімко: давай! Його просьбу попер також сьвященик і за якої. пів години Толочко мав вже стільки „мамони“, скільки її йому на перші видатки було потрібно.

Позаяк була уже доволі пізна пора, голова читальні на внесенє о. пароха „розпустив народи“, сказавши їм на добра-ніч отсю коротеньку річ: „Дякую сердечно всім присутним за те, що зійшли ся численно на нинішні сходини. Кому час позволить, прошу прийти завтра або позавтра на „пробу“. Пан учитель буде пробувати голоси поодиноких членів і вибирати аматорів до театрального кружка. Нехай ніхто не відтягає ся, бо до хору і аматорського кружка мусить належати кождий член, котрого Бог наділив яким-таким хистом. Правильна робота в читальні зачнеть ся в слїдуючий четвер. Пан учитель буде мати цікавий виклад на тему: „Як треба читати книжки та часописи, щоби з того читаня мати пожиток“. Ставте ся всі, бо хто не прийде, — колись пожалує. Будьте здорові, братя і сестри, держіть ся кріпко та несіть високо прапор народньої просьвіти і волі! Слава Ісусу Христу“!

КАЛЄНДАР.

Грудень.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
22	Четвер	Зачатіє пр. В.
23	Пятн.	Міни, Єрм.
24	Субота	Даниїла стовп.
25	Неділя	Спиридіон, еп.
26	Понед.	Евгенія, Ореста
27	Втор.	Филимона
28	Середа	Елевтерія

НОВИНКИ.

** Померла Марія Підгорецька, мати о. Миколи Підгорецького, пароха в Ню Йорку, в Угнові дня 23. м. м. — В. її п.!

** З Ню Александрії, Па., доходять нас дуже сумні вісти про тамошний страйк углекопів в цілім Вестморелянд кавнти. Страйкарі, мимо лютих морозів, в чистім поли, в полотняних шатрах, які ломлять і вивертають ся під тягаром снігу. Їсти нема що, огріти ся нема як, діти від зимна і голоду хорівть та мруть наче мухи. Страйк тягне ся вже довший час і тому всі засоби матеріяльні зовсім вичерпали ся. А до того найшли ся такі люди з поміж Русинів, які дали звербувати ся аґентам по других місцевостях і пішли там робити за скебів, а головно які опісля бачучи всю сю нужду і нещастє страйкарів, лишили ся дальше скебами, лишили ся їсти тіло і пити кров своїх братів!... Попросту гидь бере на саму згадку про таких Юдів свого рідного брата!... Ограничуючи ся тим разом на сих кількох стрічках, ми вернемо до сеї справи у слїдуючім числї, а тимчасом кличемо до милосерних сердець: поможіть умираючим з голоду і зимна своїм братам, а Господь винадгородить вам сторицею. Жертви приймає „Свобода“.

**Ґенеральний прокуратор в Вашинґтоні у своїм рапорті зазначив, що трости тепер так розпаношили ся в краю, як ще ніколи. Вони поповнюють кличучі о пімсту до неба надужитя. Присягають ся, перекуплюють урядників, крадуть державну землю, не платять ніяких податків і т. п. Під пору федеральний уряд веде процес проти тютюновому, нафтовому, прасовому, вуглянову, мясному, масляному і цегляному тростови та ще проти декількох желїзничих компаній. Однак з тих процесів для людий вийде стільки користи — що кіт наплакав. Добачує се і сам прокуратор, коли зазначує, що злодійства всяких тростів зможуть скоротити тільки нові, острі права.

** На головнім двірци желїзниці „Ню Йорк Сентрал“ в Ню Йорку з незнаних причин наступила ранком, 19-го с. м. страшна експльозія, якої жертвою впало 10 трупів і 108 тяжко покалічених. Ціла північно західна, новодобудовуюча є часть двірця стала одною купою развалин і згарищ, позаяк сейчас по експльозії вибухнув огонь, який однак в скорі вдало ся придусити. Про страшну силу вибуху може посьвідчити обставина, що в цілій дільници не лишила ся ніодна ціла шиба в вікнах, а переїжджаючий власне трамвай сила вибуху неначе пилку кинула через цілу вулицю на хідник. Причина вибуху є зовсім незнана — се тільки стверджено з певностю, що експльозію не спричинив динаміт. Правдоподібно запалив ся в якийсь спосіб збірник ацетиленового ґазу, якого уживають до осьвітлюваня возів.

** Послїдними часами з тутешних часописий ми позбирали понизші новинки:

„В Вашинґтоні містер і місіс Герта в часописях оголошують, що здох... перепрашаю... заснув вічним сном їх вірна і улюблена собачка — Боб.“

— „При вінчаню міс Мері Шлей Бавден з містром П. Еванс в Ню Йорку дружками були три... японські пінчи (малі песики).

— „Нікий Дрю, гандляр дровами на вестах, казав зробити за 2.063 дол. специяльний сальоновий віз, щоби перевезти свого бульдоґа до Каліфорнії на сьвіжий воздух.

— „Щеня містра О. М. Оделля поховано в родиннім гробівци в домовині, що коштувала 150 дол.

Питанє: чи американські міліонери сходять вже до ряду собак, чи може тутешні собаки нараз вже так пошляхотніли, що дорівнали тутешним мілардерам?

** Як дізнаємо ся з телеграмів, дня 19-го с. м. в центральній Америці, близько берегів републики Сальвадор запав ся у море цілий островець з усіми мешканцями. Обчисляють, що на нїм жило яких 70 родин, около 170 людий. Ніодна жива душа не виратувала ся з холодного гробу. Остров запав ся у глиб в наслїдок землетрусу.

** Парлямент в наймолодшій републиці, Портуґалії, збере ся в місяцю цьвітню 1911-го року. Він складати ся буде з 200 послів, які з поміж себе виберуть президента републики, який сей уряд має справувати протягом 5-ох лїт. Теперішний, провізоричний уряд почав будову трех панцирників, трех кружляків, 12 торпедовців та 6 підводних лодий — словом почав поспішно будувати цілу воєнну фльоту.

** У Франції оноді один з авяторів на літаку здобув сьвітовий рекорд що до високости: именно вилетів на 10.499 стіп високо.

** Ненаситний молох. Управа австрійської краєвої оборони постановила підвисшити в найблизшім році число рекрутів о вісімсот люда. Дотеперішне число виносить 19 тисяч 970 люда. Задумана підвишка має служити до скріпленя гірських полків краєвої оборони чч. 4 і 26. Знов вісімсот молодих людий піде на довший час тратити найкрасші молоді лїта!

** Оголошено, що довги більших міст в Злучених Державах, — винявши Ню Йорк, Детроіт і Ст. Люіс — виносять великанську суму: один мілїярд, 213 міліонів, 80 тисяч долярів.

** Українські книжки. За перших 6 місяців сего року видано в Росії українською мовою 78 ріжних книжок в 210 тисяч 340 примірниках. Се число на таку велику країну є дуже маленьке. В Росії за тих самих шість місяців вийшло більше як українських книжок: російських, польських, німецьких, жидівських, естоньських і татарських.

** Осторожно з ходженем по желїзничих треках. Дня 29 листопада с.р. ішло кількох людей ранком в Carteret N. J. за роботою і розмовляли. Йшли желїзничою трекою. В тім нагло за ними надбігла машина. Всї скочили на бік — але Йосиф Бакун скочив так нещасливо, що посовгнув ся і упав. Заки підніс ся, машина захопила його і страшно покалічила: Переїхала ноги, рамя і розбила голову. Ще кілька годин жив нещасний нїм умер. Бл.п. Йосиф Бакун був самотний, лїт 26, походив з Підгорець (пов. Золочів). Був добрим Русином і чесним молодцем. Належав до брацтва церковного і бр. сьв. Михаїла і асекурований був в нашій орзанізації Союз. Сей страшний випадок най буде перестoрогою для наших людий: не ходити треками.

** На памятник Т. Шевченка наспіло в жовтни с. р. до ґубернської земської управи в Полтаві 344 руб. і 22 коп. а всього разом 48.791 рублів і 89 коп. Київський Зєдинений Комітет подає до відома, що всїх жертв загалом наспіло досєлї 69.816 руб. і 17 коп. Слїд ще зазначити, що на памятник Шевченка зібрала служба київської ґубернської земської управи між собою 25 руб. і 20 коп.

** В Київі помер д-р Осип Юркевич, голова київського „Українського Клюбу“ і один з найвизначнійших громадянських діячів. Покійний брав дуже живу участь у робітничім руху та був у тісних зносинах з Р. У. П.

** Упадок православія на Волини. Волинський епископ Антоній предложив синодови докладний звіт з переходу православних своєї епархії на инші віроісповіданя. В своїм звіті еп. Антоній обчислив, що почавши від 1895 р. у волинській епархії перейшло з православія на католицизм 2.804 осіб. Еп. Антоній зажадав заборони мішаних подруж між православними і католиками.

** З царства темноти. З Петербурга доносять, що епископ Дермоґен представив синодови 135 російських письменників, журналїстів і професорів, котрих він назвав „неопоганами“ і зажадав, щоби кинути на них анатему.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Менаду, Па. Братство Покрова Пр. Богородиці, від. Р. Н. С. 7, повідомляє всїх своїх членів, що дня 1. січня 1911, о год. 1-шій по полудни відбудеть ся в церковній салї річний мітинґ, на котрім буде справозданє касове і вибір нового Уряду на рік 1911. Члени, котрі не будуть присутні на сім мітинґу, будуть карані після статута, т. є. член звичайний 50 цнт. а урядник 1 дол. Член, залягаючий з довгом, зістане виключений з Братства і з Р. Н. Союза. — Іван Шквир, секр.

Пітсбурґ, Па. Братство сьв. О. Николая, від. Р. Н. С. 53, повідомляє своїх членів, що ухвалено на річнім мітинґу слїдуючі резолюції: 1) Котрий член не заплатить або не пришле в свій час місячне в другім місяцю, буде виключений з братства і Р. Н. С. — 2) Всї місячні вкладки, що принaлежать до братства сьв. О. Николая як рівнож і всї письма тикаючі ся справ братства мають присилатись на адресу: Rev. N. Stefanowitch, 7 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. — 3) Хорі члени з Soho, Allegheny, Castle Shanon, Ambridge, Pa. і S. S. мають мельдуватись і подавати свої адреси опікунови хорих: Ewzewi Demianczik, 824 Weindeow Str. або Teodor S jka, 503 Cabot Way, S. S. Pittsburg Pa, — Н. Війтович, предс.

Просьба

Русинів при церкві Успенія Пречистої Діви Марії в Latrobe, Pa.

Вже минуло звиж пів року як в Latrobe, Pa. в околици є штрайк, тож Церков в Latrobe, котра є віддана в опіку Преосьвященного Кир Сотера, находить ся в дуже скрутнім положеню. Замкнути Церкву на час штрайку неможливо, се не годило-б ся з духом віри Христової; Христос бо Господь велів проповідувати Евангеліє „всей твари“ так богатому як і бідному без цента при души. Сумуючого належить потїшити, а деж бідні люди найдуть потїху і розраду, коли Церков їх буде замкнена?

Відзиваюсь в імени своїх парафіян до сердець, що співчують біді і недоли страйкуючих майнерів: поможіть нам, а ми не забудемо відплатитись. Коли не жалуєте на ріжні цїли так церковні як і народні, не відкажіть своєї помочи і нам своїм братям.

В першій мірі звертаюсь до Вас, Всечесні Отці, будьте ласкаві голосити в одну неділю, що будете слідуючої неділї збирати добровільні жертви на церков в Latrobe і зберете від своїх парахіян аж по Службі Божій, щоби місцева каса не потерпіла.

Щоб однак відвернути підозрінє, мов би Церков в Latrobe не потребувала помочи, то отсим заявляю, що гроші Вами жертвовані, звернені будуть в своїм часї до фонду для запомаганя бідних Церков.

Виказ жертв буде уміщений в Душпастири.

Ще раз прошу: вислухайте ту просьбу і зашліть свою лепту на руки підписаного сьвященика.

F203 Rev. M. Danilovich, Box 11. Latrobe, Pa.

СПРАВИ „Р. Н. СОЮЗА".

Покровитель і почетний член Р. Н. С.: Їх Преосьв. Стеф. Сотер Ортиньский, перший руський Епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель: о. Мих. Балог, R. 9, Box 8. Butler, Pa.

Предсідатель: Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька: Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель: Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий: Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий: Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр: Алексій Шарпович, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія: о. В. Балог, Whiting, Ind. Евген Гвоздик, Scranton, Pa. Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні: Іван Ґлова, Shamokin, Pa. А. Стефанович, Ambridge, Pa. Й. Ялечко, Ramey, Pa. С. Митренко, Olyphant, Pa. В. Левчик, Elizabeth, N. J. А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор: Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Редактор: Осип Стеткевич, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Управитель друкарні: Константин Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 123 Sussex Str., Jersey City, N. J.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз" — принимає членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1,000.00.

В разі смерти члена кляси „Б" (половину посмертного) $500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" $400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" $200.00.

Посмертне за діти від $15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий, ніг, або рук $1,000.00, б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРҐАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декляраций без виповненя сьвідоцтва лікарського, яке находить ся на другій стороні декляраций, позаяк такі не будуть приняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декляраций просимо на те уважати, щоби на декляраціі було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркненєм слово **ціле** або **половину** посмертне (ого), кілько має він і його жена літ, імя жени або якого иншого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декляраціі пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах деклярації.

Місячні справоздання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виповнювати і присилати враз з деклярациями і розметом.

Від Головного Уряду
Р. Народного Союза в Америці.

Ч. 1593 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі місцевий уряд отримав як похоронні кошта по Стефані Савак з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Сейр, Па. дня 16. грудня 1910.

Сьвідки:
Новак Данько.
Ковалевич Григорій.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 107.
Гуняк Іван, предс.
Лучейка Ант., секр.

Ч. 1572 КВІТ $10.00

на десять долярів, котрі п. Олекса Тирай отримав як надзвичайну запомогу за утрату пальця (ух. XI. Конв.) з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Олекса Тирай.
Шефілд, Па. 22. листопада 1910.

Сьвідки:
Максим Дубляниця,
Андрей Валон.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 156.
Іван Мазур предс.,
Іван Дубляниця секр.

Ч. 1584 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Йосиф Олексяк отримав як надзвичайну запомогу за жену (ух. XI. Конв.) з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Йорквіл, О. 14. децембра 1910.
Йосиф Олексяк.

Сьвідки:
Осиф Яцейко,
Василий Карпа.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 77.
Василь Яремцьо предс.,
Павел Захарко секр.

Ч. 1578 КВІТ $150.00

на сто пятьдесять долярів, котрі п. Варвара Конкольняк отримала як спірітську часть по Насті Конкольняк з Голов. Каси Руського Народного Союза в Америці.

Ню Йорк, Н. Й. 17. грудня 1910.
Варвара Конкольняк.

Сьвідки:
Йосиф Шкварок,
Теод. Лабовський.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 144.

Ч. 1597 КВІТ $200.00

на двіста долярів, котрі п. Семен Романчак отримав як надзвичайну запомогу за утрату ока з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Ойл Сіті, Па. 12. листопада 1910.
С. Романчак.

Сьвідки: Ів. Романчак,
Андрей Дзюбак.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 139.
Ів. Фрис предс.,
К. Бурак секр.

Ч. 1611 КВІТ $1000.00

на тисяч долярів, котрі п. Анна Іванюк отримала як посмертну запомогу по мужу Лукачу з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Віндбер, Па. 13. грудня 1910.
Анна Іванюк.

Сьвідки: Теодор Федечко,
Михайло Лашинський.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 143.
Юр. Баклач предс.
Іван Петранич секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Джерзи Сіти, Н. Дж. Тов. Руський Молод. Клюб Поступовий від. Р. Н. С. 70, отсим повідомляє всіх своїх членів, що дня 27-го грудня с. р. в вівторок о год. 8-ій вечер відбуде ся річний мітінґ, на котрім мають явитись всі товариші під загрозою $1.00 кари. На сім мітінґу буде звіт касієра за цілий рік, звіт контрольної комісії, звіт виділу Української Бібліотеки, дебати і ухвали важнійших справ, а при кінци вибір нових урядників на рік 1911. Члени, котрі довгують за два місяці або залягають з якою карою, а на сей мітінґ не прийдуть і своїх належитостей не вирівнають, зістануть виключені так з Товариства Р. М. К. П. як і з Р. Н. Союза. — За Уряд: Ст. Милянович, предс.; Антін Онисик, секр.; Михайло Бережняк, кас.

Найставн. Па. Братство сьв. Володимира Великого від. Р. Н. С. 105, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудесь в понеділок 26. грудня о год. 12-тій в полудне, в гали під ч. 4153 Джерментавн Аве. Неявивший ся член заплатить кару після статута. Буде принимати ся нових членів без вступного до Братства. — Роман Слободзян, секр.

Менісранс, Па. Сестрицтво сьв. Надимира, від. Р. Н. С. 162, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 25. грудня с. р. в церковній салі зараз по службі Божій точно о год. 1-ій по полудни. Зпізнивший ся о пів години член, заплатить кару 50 цент., а урядник 1. дол. Наперед буде відбирати ся розмет, потім наступить справоздане контрольної комісії за рік 1910, а відтак вибір нового Уряду на рік 1911. Нових членів буде принимати ся без вступного. Користайте, братя, з доброї нагоди, поки час. Братство платить 5 дол. тижнево на случай слабости. — За Уряд: С. Ч.

Менісранс, Па. Сестрицтво сьв, Надії, від. Р. Н. С. 214, подає до відомости всім своїм місцевим і позамісцевим членкиням, що дня 25. грудня с. р. о 3-тій год. по полудни відбуде ся в церковній салі річний мітінґ, на котрім буде складати ся цілорічний звіт і вибирати ся новий Уряд на рік 1911. Всі членкині мають на сей мітінґ явити ся і всі свої залеглости вирівнати, бо в противнім разї зістануть виключені з Сестрицтва і з Р. Н. Союза. На сім мітінґу будемо принимати нові членкині до Сестрицтва без вступного, а до Р. Н. Союза після статутів. — А. Кульчицька, предс.; М. Андрейчин, кас.; П. Марціновська, секр.

Е. Чікаго, Ілл. Бр. сьв. Арх. Михаїла від. Р. Н. С. 269 повідомляє, що вибрано слідуючий новий уряд: М. Петрів пр., М. Сикора кас., М. Кваснай секр., Гр. Волчко запис., А. Кваснай з. пр., А. Ковач доз. каси., Ант. Матасовський доз. хорих, М. Стасяк дверник. — М. Кваснай секр.

Авбурн, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. Р. Н. С. 283 повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 25. грудня, о годині 2., в церковній гали. Кождий член мусить явити ся. Справоздання з цілого року і вибір нового Уряду на рік 1911. Через два місяці буде принимати ся нових членів без вступного то є на мітінґу річнім і першім по новім році. — Василь Било, кошовий; Павло Коваль, секр.; Лесь Зобків, кас.

Ланкестер, Н. Й. Братсво сьв. Василія, від. Р. Н. С. 87, подає до відома всім своїм членам, що на річнім мітінґу вибрано слідуючих нових урядників: С. Мацко, пред.; Гавриїл Мідяк, зас. пр.; Петро Смільницкий, кас.: Дмитро Сухина, зас. кас.; Семан Максимик, секр.; Никола Чехович, зас. секр.; Семан Сухина, хорунжий; Василь Ямельский, доктор; Мартин Качмар, капітан; Константин Сас, дверник. — Адреса Братства: Семан Максимик, Lancaster, N.Y.

Шефилд, Па.. Братство сьв. Антонія, від. Р. Н. С. 156, подає до загальної відомости, що на річнім мітінґу дня 11. грудня с. р. вибрано слідуючих урядників: Іван Мазур, предс.; Іван Дубляниця, секр.: Адам Ґронек, кас.; Войтко Ружак, дозорця хорих. Адреса секретаря звучить: Іван Дубляниця, Бакс 20 Шефилд, Па.

Мінес Ракс, Па. Товариство Запорожська Січ, від. Р. Н. С. 263, подає до відома, що річний мітінґ відбуде ся дня 25. грудня с. р. в парохіяльній гали зараз по службі Божій. Справоздане розходів і доходів за цілий рік, а пізнійше наступить вибір нових урядників. Буде принимати ся нових членів без вступного до Тов. а до Союза після стасута. Кождий член мусить вирівнати свій довг, бо в противнім разї буде виключений з Тов. і Союза. Неявивший ся член заплатить 50 ц. а урядник $1.00 кари. — Іван Масляк, предс.

Рон, Па. Братство Преобр. Госп., від. Р. Н. С. 29, подає до відомости своїм членам, що річний мітінґ відбуде ся дня 25. грудня с. р. Початок о год. 2-ій по полудни. Вибір нового уряду на рік 1911 і иньші важні справи. Неявивший ся член заплатить кару після статута Братства. — Григорій Озоґа, секр.

Клівленд, О. Товариство Запорожська Січ, від. Р. Н. С. 251, подає до відомости всім своїм членам, що на річнім мітінґу вибрано слідуючих урядників: Іван Синчина, кошовий; І. Цьобан, зас. кош.; Теодор Почанський, секр.; Михайло Андрусєчко, заст. секр.; Іван Завацький, кас.; Андрей Турчик, зас. кас. — Т. Почанський, секр.

Джеанет, Па. Брат. сьв. Димитрія, від. Р. Н. С. 207, повідомляє Русинів місцевих і дооколичних, що в місяцю січню і лютім буде принимати до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — Гнат Сорочик, предс.; Мих. Оринич, кас. ; Василь Сіткевич секр.

Ню Йорк, Н. Й. Руське Тов. Тисьменица, від. Р. Н. С. 144, повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбуде ся дня 24. грудня с. р. під ч. 134 сема ул. Тож упрашаєть ся, щоб кождий член і кожда членкиня явили ся точно о год. 8-мій, бо суть важні справи до полагодженя. Так само напоминаєть ся довгуючих членів, щоб вирівнали свої залеглости до Р. Н. Союза, бо инакше зістануть суспендовані. Контрольна Комісія буде здавати справоздане з рахунків, щоб усі члени вирозуміли докладно стан маєтку каси Тов. за рік 1910. — Уряд Р. Тов. Тисьменица і Контрольна Комісія.

Кромптон, Р. Ай. Братство сьв. Стефана, від. Р. Н. С. 246, повідомляє всіх своїх членів, що дня 15. січня 1910 р. о 1-шій год. по полудни відбудеть ся річний мітінґ, на котрім буде вибирати ся новий Уряд на рік 1911. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. — М. Андрець, предс.: Ст. Пригарський, секр.

Ансонія, Конн. Братство сьв. Петра і Павла, від. Р. Н. С. 10, подає до відомости, що річний мітінґ відбуде ся в неділю 25. грудня о год. 2-гій по полудни в німецькій салі на Майпел стріт. На мітінґу будуть полагоджувати ся справи цілого року. Кождий член має явити ся і вирівнати свої довги. Буде вибирати ся новий уряд на рік 1911. Неявивший ся член підлягає карі 1 дол., а неявивший ся урядник 2 дол.

Нюарк, Н. Дж. Братство сьв. Володимира від Р. Н. С. 190 подає до відомости що на річнім мітінґу дня 10. грудня вибрано отсей новий Уряд на рік 1911: М. Даньчак предс., Й. Піш з. пр., Григ. Ґінда секр., С. Балик з. скр., П. Вінар кас., Ілько Рудик з. кас.; М. Ґінда і Т. Скоцинец Контрольна Комісія; М. Жидонік, Ів. Скоцинець, С. Клебан, Гр. Шух Контр. хорих; Йосиф Місяк дверник. Мітінґи відбувають ся в кожду другу суботу по першім в гали Ю. Бельского, 96 Пасіфік стр. Нюарк, Н. Дж. Кождий член обовязаний являти ся на місячні мітінґи під загрозою кари 50 ц., а урядник 1 дол. — М. Даньчак предс., П. Вінар кас., Григ. Ґінда секр.

Чісголм, Мінн. Братство сьв. О. Николая, від Р. Н. С. 37, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуть ся,15. січня 1911 р. точно о год. пів до другої по полудни. На сей мітінґ має явитись на час кождий член так з Спарти, Мінн. як і з околиці. Неявивший ся член заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари. Тілько хорих членів звільняєсь від кари. Члени, котрі довгують, мають на сім мітінґу свої довги вирівнати, бо в противнім разї будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. На тім мітінґу буде принимати ся нових членів без вступного до Братства, а до Союза після статутів. Лучає ся добра нагода для тих, котрі ще не належать до жадної орґанізації, бо менше коштів, як коли небудь иншим часом. Буде також справоздане касове і вибір нового Уряду на рік 1911. — Фед. Дурняк предс., Мих. Косяк кас., Петро Жентичка секр.

Травгер, Па. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. Р. Н. С. 25, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінґу вибрано слідуючий новий Уряд на 1911 рік: Николай Ґоґоц, предс.; Павел Вархоляк, заст. предс.; Антоній Сьпівак, секр.; Василь Смарж, заст. секр.; Дионізій Баницький, кас.: Дмитро Смеречняк, хорунжий. Контрольна комісія: Александер Филяк, Михаїл Ющак і Василь Ющак. Яков Ющак, капітан; Андрей Козак, дверник. Мітінґи будуть відбувати ся як і нерше: кожду другу неділю по першім в церковній салї. — Ант. Сьпівак, секр.

Філядельфія, Па. Мітінґ Тов. „Любов", від. Р. Н. С. 45, відбуде ся дня 26. грудня 1910. — Ів. Кречковський.

Бувший слухач університету глядає відповідного занятя: — Мельник, 512 Bingham Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Ідейний чоловік.

Гумореска Сивенького.

I.

Петро Петрович тільки що скінчив ...верситет і ще не мав ні посади, ...сталої роботи. Тим часом він зай... ся балачками. А займав ся він ...ачками тому, що був ідейний чо...вік. Кождий ідейний чоловік пови...нен ними займатись. Що-ж більше ...робити ідейному чоловікови? Діла ...ного немає, та з признаня самих ...них людий і не може бути жад...го діла в сучасних сутужних обста...вах. А балачкою можна займатись ...ждого часу скрізь, де зійшлось двоє ...трое ідейних людий.

Петро Петрович працював не ...кладаючи рук, чи то пак, язика. В своїй роботі він уже дійшов до ...ого поступу, що міг не зупиняю...сь говорити в товаристві з цілого ...тя людий про аґрарний рух ...рляндії, або робоче питанє в Бель...ї тільки коли переходив до по...ювання урядників в українських ...ах, то вельми обачно озирав ся на ...рі, чи не йде жандарм, душ по...ритель.

Але окрім таланту балачки, спіль...го більшости ідейного люду, Петро ...трович мав ще особливий талан. ...ясне: в його балачці була велика ...ктивність, котра виявлялась у то..., що він у кождому питаню, вирік...свою думку рго, і виголосивши ...великим запалом найпевнійші арґу...нти, по недовгім міркованю пере...вав до арґументів contra, і вимоло...вав їх з неменшим запалом. І се ... була коротка память, але найвис...обєктивність.

II.

Петро Петрович тільки що про...тав у ґазеті про нову інституцію ...ських начальників і горячо гово... проти сеї міри. Вона на його ...мку прямо перечила тій демокра...ній політиці, якій нібито мала слу...ти. Та й відсунувши на бік демо...тичну політику, ся інституція бу... непотрібною, зайвою, невідповід...ю і ні трохи не користною. Петро ...трович горячо був у тому переко...ний. Ті, що слухали Петра Петро...а і самі пройняли ся тією-ж дум...ю. Справді, арґументи були такі ...і, незломні.

Вернувшись з балачки, Петро Пе...вич сів до столу і тяжко замислив... Нові думки обгорнули його голо... Він тепер міркував, чи не дуже ...м через край, говорячи про зем...ких начальників. Розваживши добре, ... знайшов, що справді взяв через ...й. Він тепер бачив виразно, що ...ські начальники можуть бути ко...стними народови яко власть міцна ...скора. Поміркувавши ще трохи, ...тро Петрович дійшов до думки, ... власне тепер земські начальники ...нять найбільшу місію культурну ...політичну; а лягаючи вже зовсім ...ти, він був міцно переконаний, ... кождий ідейний чоловік повинен ...ти земським начальником і тоді ...де рай на землі.

III.

І Петро Петрович став земським ...чальником. Він ні трохи не відмі...в ся в своїх ідейних поглядах, тіль... змінив деякі слова в лексіконі ...ої балачки. Так, замість слова сво...да поставив слово порядок; замість ...род—поважаніє власти.

Петро Петрович був фільозоф. За...бившись думкою в будову держа..., він знайшов, що вона зовсім ...льоґічна орґанізмови людини. Як ..., так і там суцілок складаєть ся ...рґанів, ріжних своїми функціями ...оїм значінєм, і тут і там править ...на орґан центральний, і всі другі ...нять своє в своїй сфері, що разом ...рить високу гармонію.

Але Петро Петрович бачив і ріж...цю гу саме, що в людському орга...змові всі низші орґани виконують ...ої функції несьвідомо, фатально, а ...рґанізмови держави кождий орґан ...відомо чинить волю центрального ...рґану. Справді, коли інтелєктуаль...й орґан каже руці: положи книгу ... стіл — рука бере й кладе, але са...не знає, що робить. А коли біль... начальство каже меншому: вися... Івана в бугузку — менше началь...ство бере, садить і знає, що чинить вищу волю і в тій сьвідомости зна...ходить велике задоволенє.

І Петро Петрович був гордий тією думкою, що він один з сих сьвідомих орґанів у великому орґанізмови, а будучи чоловіком льоґічним, він рішив непохитно виконувати свою ролю сьвідомого орґану.

IV.

Петро Петрович одержав циркуляр від ґубернатора — ось деякі пункти з того циркуляру:

„Земські начальники покликані в державі ширити в народі інстинкти культурности, страху Божого і начальственного“.

„Задля тої ціли вони повинні бути енерґічними і мати поважний, імпонуючий вид, бо нарід не став би їх слухати без такої поважности“.

„Позаяк нарід любить, щоб його начальство було добре вигодуване і сяяло пишностю, кождий земський начальник повинен жити в розкоші, їздити не менш як трьома кіньми, вставати о півдни і пити „ачіщену“ тільки найвисшої ціни“.

„Земські начальники повинні бороти ся з ширенєм у народі розпусти, а для сего всіх хлопців винних у порушеню семої заповіди беруть під свою опіку, на перший раз обмежуючись тільки легенькою пересторогою різками, а коли згрішать знову, карають їх карсю по заслузі“.

„Винних же дівчат начальники усовіщують на самоті“.

„Земські начальники творять суд скорий і непідкупний. Всїх винних вони карають власною рукою, а невинних тільки тоді, коли не знайдуть винуватих“.

„В розмові з народом земські начальники поводять ся, шануючи свою гідність і до народа говорять: „ти, мужик“, а до висшого начальства: „ви, ваша вельможність“, шануючи ще висшу гідність“.

„Поясненє: Вживанє двох займенників виявляє богацтво мови, а односторонне вживанє того або другого, одинаково шкодливе. Римляне вживали тільки ти, і римська імперія впала. Англичане вживають тільки в и, і дійшли до найбільшої політичної розпусти, сиріч конституції“.

V.

Лежачи на канапі, Петро Петрович уважно перечитував наведений висше циркуляр. Він йому дуже вподобав ся. Він читав його, смакуючи кожде слово і здавалось, що навіть прирожденна його обєктивність зникала.

Перечитавши двічи для естетичного вдоволеня, він почав читати в третє, спиняючись над кождим пунктом і питаючи себе, як він його виконає. Зробивши собі іспит, він знайшов, що майже все він робити не як раз так, як того бажає його вельможність. Він буде прищепляти в народі страх божий і начальственний, бо се-ж початок премудрости, він буде мати поважний, імпонуючий вид, бо такий вид тільки оздобляти ме ідейного чоловіка та ще й начальника; він пити ме „ачіщену“ висшої проби, бо вона-ж далеко смачнійша від простої сивухи, яку вживає мужицтво; він дбати ме про заховане в народі семої заповіди, давати ме перестороги різками і усовіщати ме на самоті. Перспектива усовіщувания на самоті навіть примусила його прижмурити очи і усьміхнутись. Від фільольоґічно-політичної уваги про займенники він аж не тямив ся. Одно тільки його клопотало: він ще не вмів карати власними руками. А буде треба, і дуже швидко, бо начальник ґуберні ось-ось приїде на ревізію і конечна річ показати йому свою кебету.

Петро Петрович був у великому клопоті. Гм! як його так ударити чоловіка по пиці. Ну, а як ще на злість не буде нікого винуватого?

VI.

Але Петро Петрович не дурно розумний чоловік. Не пройшло й пяти хвилин, як він уже вдарив себе пальцем у лоба й скрикнув: геврека! та зараз же й послав по Гершка, старого шинкаря. Той хутко зявив ся і став на порозі вклонившись, як велить страх начальственний.

— „Ось що, Гершку, мені конечно треба мазнути тебе по пиці раз-другий. Та чого ти жахаєш ся? Я на тебе не сердитий і не за провину яку хочу тебе бити. А діло ось у чому. На сім тижні приїде ґубернатор; треба буде показати перед ним суд і розправу, а в мене як на біду немає нікого винуватого. Та й ніяково дати по пиці хрещеному чоловікови, так ні защо. Ну а тобі инша річ, тобі можна.

— „... ой, вельможний пане! хиба в мене пика не така, як у людий? За що-ж вона одвічати ме за других?“

— „Ну, ну, не фільософуй у мене. Ти знаєш, що я як начальник міг би й не питаючись тебе побити, але гуманність примушує мене, питатись у тебе загодя. Та ти не знаєш, що воно й за слово таке гуманність. Гуманним може бути тільки начальник такий, як я. Та гляди-ж підставляй пику; другий раз я тобі й за провину спущу, і ще й карбованця за сей раз дам.

— „Ну, коли пан можуть мене й не питаючись вибити, то нехай воно лучше буде з мого бажаня, для кумедії“.

Випровадивши Гершка, Петро Петрович з радощів, що таку розумну річ вигадав, хильнув „ачіщеної“ і простяг ся на канапі, мріючи про нагороди, які він має дістати за енерґічну працю по „ввіреній йому части“.

VII.

Він приїхав, вельможний ґубернатор! він зявив ся власною своєю вельможною особою! він прибув, жерело милости і немилости.

Петро Петрович не знав, як приймати вельможного гостя, яким вином поїти, якою стравою годувати, на якім кріслі садовити. Випили, закусили і знову випили, а тоді пішли оглядати ввірені інституції. Зайшли в волость і там Петро Петрович напав ся на сторожа, чому в нього один чобіт скривлений.

Заглянули до школи і там він накинув ся на вчителя, чому вкраїнські діти погано вимовляють московські слова.

У судову камеру не заходили, бо Петро Петрович не думав показувати суду процесуального а тільки скорий, вважаючи на короткість часу. Для сего ще зарані вся громада була скликана на майдан, і Петро Петрович вийшов туди з ґубернатором і батюшкою, що пішов з ними зі школи. На майдані губернатор вияснив перед народом у невеличкій промові значінє начальства для добробуту народного і висловив бажанє, щоб громада все пильнувала про справність проїзжих доріг.

Тоді дійшла черга Петру Петровичу показати скорий суд. — „Вони всі ледарі, анахтеми, ваша вельможність, падло, ваша вельможність. А ти Гершку, мені давно вівся, ходи лишень сюди.

Гершко підступив.

— „Ти довго ще будеш мені!...“ і Петро Петрович, не доказавши, розмахнув ся та... лусь по пиці, але ту-ж мить відскочив і в нього з носа зашпила кров. Що таке сталось? А ось що! У Петра Петровича шуміло в голові по обіді; він дуже спішив угодити начальству і тому влучив в маху не Гершка, а отця протопопа, що виткув ся вперед, щоб побачити торжество християнської віри. Ображений особисто пан-отець з несподіванки забув страх начальственний разом з заповідю про ... ланиту і дав здачі.

З того часу Петро Петрович не любить циркулярів і студіює „Розвиток політичної свободи в Анґлії“.

Скеля піднебесна.

Єсть на сьвіті скеля піднебесна,
Недосяжна для чужих,
Там вітає грація чудесна,
Там оселя мрій сьвятих.

Там сіяє сонце серед ночі,
Там щебечуть солов'ї,
Там не плачуть з горя очі,
Там небесні раї.

Там безсмертний храм краси й натхнення,
Там криниця всіх ідей.
Там зростає квіт добра й спасеня,
Вічне щастє для людей.

Олекса Коваленко.

Не зійшов на пси!

або

Кілька слів в обороні „Шершеня“.

Якийсь пан, чи хтось такий, наплакав в 50. числі „Свободи“ повну кварту сліз по причині, що „Шершень“ перестав жартувати та сьміяти ся і з гумористичної — став поважною часописею... З сего вносить сей пан, що „Шершень“ „зійшов на пси“, а його редактор став нечесним чоловіком...

Прочитавши се уважно, мушу заявити, що я не годжу ся з тими виводами, а маю до сего повне право, бо єсьм передплатником „Шершеня“ так само, як і сей пан, що гордо підписав ся: Передплатник „Шершеня“.

Та кромі самого права я маю до сего і многі инші причини, що мене спонукують думати инакше. І так:

1) Переміну „Шершеня“ не мусить ся брати конечно як річ поважну, — противно: я вважаю її яко дуже вдачний „кінцевий“ жарт. Хто жартів не розуміє, нехай другий раз не передплачує жартобливих ґазет, а не буде потребував наріками.

2) Позаяк „Шершень“ зробив „жарт“, то ніяк не можна сказати, що спроневірив ся передплатникам. Він лиш „зажартував“, — от і все.

3) Коли би шановний передплатник „Шершеня“ сказав був, що „Шершень“ бреше як пес, скорше повірив-бим скорше, але, що він каже, що „Шершень“ „зійшов на пси“ — сему не повірю ніколи!.. Він своєю переміною зовсім не зійшов на ніщо, лишень дав доказ, що поступив у свойому житю подібно, як і поступають „люди“, (хоть він до людий і не зачисляв себе від самого початку).

Кожда людина спершу, коли ще молоденька, тоді радо пустує, жартує; но пізнійше, з віком, поважніє, а опісля зовсім статочніє. Таке стало ся і з „Шершеньом“. З початку, як був молоденький, він жартував і сьміяв ся, но з часом, літаючи поміж людий, привчив ся розуму инакшого і став поважнійшим. Ну і що-ж в тім злого? Чи не природний се поступ?.. Певно що так!...

Пождіть но ви любчики!... Нехай тільки „Шершень“ поживе трохи довше, або так довго, як ось приміром „Свобода“, тоді він споважніє еще не так... може навіть лїпше, як индик або пава... Тоді він буде чиєтити не тільки „попів“, але навіть і тих головних урядників від „Нового Союза“, що зараз від самого початку поназначували собі пейди по 50 долярів, хоть в касі еще порожно; а може навіть дасть доброго чосу і самому предсеєві новоуцеченої орґанізації, за те, що він казав собі платити за проїздки до Скрентон і Олифанту з каси бідних робітників, хоть сам має фарми і сидить на тисячах; а може... а може навіть вчистить і с а м о м у собі за те, що рахує членам „Нового Союза“ за себе по 10 цент., хоть він в дійсности і половини з того не варта.... Лем почекайте, а побачите!...

4) Наконець констатую, що „Шершень“, змінивши свою подобу, зробив високо патріотичне і гуманне діло. Зробив се з повним розмислом цілено і виключно тому, щоби дати нагоду новому „требующому“ патріотови заложити нову гумористичну часопись, так як члени Р. Н. Союза дали нагоду „новим патріотам“ заложити „Новий Союз“.

Нехай отже ніхто не підозріває, ані не осуджує нашого „Шершеня“, бо як так далі піде, то він готов змінити еще і свою назву; а як назве себе приміром „Почвара“, — то що тоді скажете, господинове передплатники?... Га ?... Чи не гірше воно буде?... Тож прошу Вас всїх, дайте спокій і... не рипайте ся!

Також передплатник „Шершеня“.

Члени Пітсбурської читальні ім. Маркіяна Шашкевича

відограють

в день 25-го грудня 1910 р. (Christmas)

в руській гали „Просьвіта“

„Кара совісти“

народну драму в V. діях Гр. Цеглинського.

ОСОБИ:

Василь Гіркий, старший господар - - - - - Гр. Варунок,
Семен, його старший син - - - - - Фл. Вовчко-Кульчицький,
Марта, його жінка - - - - - Марія Густ-Кульчицька,
Прокіп, молодший син - Іван Ганяк,
Марина, жінка Прокопа - - - - - Текля Густ-Кульчицька,
Ганна, дівчина літ 18 - - - - - Ю. Штокайло-Кульчицька,
Івась, літ 12 - - Петро Пастирчик,
Параня, літ 10 - Тсод. Костишак,
Калина літ 8 - Стеф. Тилькевич,
Юрко, молодий парубок - - - - - Т. Дашинич-Кульчицький,
Федьо, молодий парубок - - - - - Теодор Сейка,
Атанас Гарасимів, війт - - - - - Мих. Попіль,
Максим, присяжний - С. Вачинич,
Проць Глина, сусід - Ант. Лазенґа,
Марійон Кремінь, сусід - Н. Стасишин,
Сафат Топір, робітник цегольн. - П. Самсон,
Томко, робітник цегольняний - Г. Яцишин,
Борух Ас, властитель цегольні - Ів. Баґан,
Єлко, арендар в селі - Гр. Демида,
Йойна, його батько - Д. Завінський,

Початок точно о годині 7.30 вечер.

Чудові нові декорації з під пензля п. Гр. Кузневича як також совісне вивченє штуки аматорами, ґарантують, що кождий відійде з вдоволенєм домів. Просимо тому на найчисленнійше появитись.

Ціни місць: 1.00, 75, 50, 35 і 25 центів.

КОМІТЕТ.

ЗМІНА АДРЕС.

F204

Повідомляю всіх, кого се обходить, що моя теперішна адреса є така: (46-51) Rev. V. Dovhovych 62 West School str., Woonsocket, R. I.

Інтересованим подаю до відома, що моя теперішна адреса є така: Rev. P. Poniatyszyn, 304 Hunterdon Str., Newark, N. J. (49-50)

Всім інтересованим подаю до відома, що моя теперішна адреса така: A. Wala, c/o So. P. Ry., 1 Broadway New York City.

Сей великий ґрафофон можете купити за готівку або на сплату.



Сей ґрафофон є найцїннїйшим усїх попередно проданих. в умїщеній в гарній магоневій скриночцї величини 12 квадр. цалів в поверні а 6 цалїв високости, має оздібну трубу 18 цалів в пересїку і сильний мотор. Підойма від шпильки є лискуча і нїкльована як також апарат до переданя голосу. 10-цалевий рухомий кружок па рекорди має нїкльові береги. Грає все.

За готівку $20.00 з 5-ма 10-цалевими подвійними рекордьми, до вибору.

На сплату $22.00 з 3-ма 10-цалев. подвійними рекордами, до вибору. При купні жадаєсь 12 долярів, а решта по 2 дол. місячно. 5 міс. на сплату.

З понисшого спису можете собі вибрати числа рекордів.

Сї руско-українські рекорди суть спроваджені в Галичини, грають з обох боків і коштують всего 65 центів. 46 48

3244 „У гаю, гай", сьпівав М. Люб. Сто... Полька — війск. муз.
3221 „Зелена рута", „Ой за гаєм". Рах, цях, цях — полька орк.
3243 „Хусточко-ж моя", сьпів. Л. Легінка — гуцул. танець.
3233 „Вилетїли орли", сьп. Грегор. Краковяк — військова музика.
435 „Гей на горі, там женцї жнуть" „Дївча в сїнех стояло".
436 „Стоїть явір". „Ой місяцю".
437 Арменський вальц Експертатинський вальц.
3242 „Ой у поли три керниченьки". Сиґналовий марш — оркестра.
3240 „Ой під гаєм зелененьким". Козачок, руський танець.
3223 „Ой не вибудь", сьпів. Григ. Полька-мазурка — оркестра.
3079 „Народив ся Христос" (дует) „Спокійна ніч. віч сьвята".
434 „Козаченько куда йдеш". „Змарнїв я".
436 „Гей же до чарки", акад. хор. „Над Прутом".
762 Домашна полька — гармон... Американський танець.

Пишіть до нас по катальоґи граючих машин, машин до шитя бритов, гармоній і музичних інструментів.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO., 129 7th St., New York.

РУСИНИ!

Перестаньте переплачувати за одїж, яку купуєте по склепах.

Купуйте виключно тільки у

Славянського Кравецького Товариства,

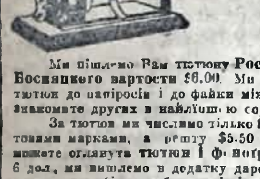
а ощадите від 8 до 10 долярів на кождім одязї 51-10

БЕЗПРОВОЛОЧНО ЖАДАЙТЕ ВЗОРІВ.

Пишіть на адресу:

Slavonic Tailoring Co.
131 Bleecker Str., New York City.

ДАРОМ!



Кождому, хто поможе розповсюдити між своїми товаришами наш тютюн, ми дамо даром гарний фоноґраф. Першої кляси машинка до сьпіву. Кождого часу можете мати даром концерт у своїй хатї. Не музику одного інструмента, анї сьпів одного голосу, але музику цїлої оркестри, своєрідні сьпіви і великі опери; словом, все, в чім любуєтесь. 49 52

Ми пішлемо Вам тютюну **Російського, Австрійського, Турецького Босняцкого вартости $6.00.** Ми хочемо, щоб Ви розповсюдили наш тютюн до папіросів і до файки між своїми знакомими. Тим способом запізнаєте других з найлїпшою сортою тютюну.

За тютюн ми числимо тільки $6.00. Зашлїть нам на рахунок 50 цт. почтовими марками, а решту $5.50 заплатите експресовому агентови, де можете оглянути тютюн і фоноґраф. Єсли волите заслати нам від разу 6 дол., ми вишлемо в додатку даром гарний стінний календар. Дістанете все, що приобіцяно або гроші дістануть звернені.

European Tobacco Co., 33 Leonard Str., Dep. 52, New York.

Книжки

які можна дістати в друкарні книжок „Свободи":

	цнт.
Америка	15
Борба кляс і чому робітники орґанїзують ся	15
Весела книжочка з обр.	35
В Старім і Новім краю	25
Дещо про зьвірята	30
Еміґрант	15
Жовнїр	10
Журавлї	10
Житє, зарібки, орґанїзації і т. п. в Спол. Державах	15
Зуб за зуб	10
Коротка Історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казка про Жидів	15
Книжка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Навернений грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	2.00
О підземних скарбах	25
Оповіданя	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Псалтир	1.00
Розмова Поляка з Русином	10
Релїґійні віруваня	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Стра... міста	20
Смерт...	10
Степов... люде	15
Страйк	20
Стрілий на смерть, робітнича драма	15
Сонник	30
Товариска ворожка	15
Хто з чого жи...	15
Які то є люди на землї, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Русько анґлїйський тлумач	60

Пишіть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson St., New York.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИЦЬ!

Руське Бюро Працї. Перворядні заняття уділяє ся женщинам по приватних оселях і ресторантах. Дївчат потреба зараз. Плейси до вибору. Платня добра, а правна порада безплатна. — Просимо удаватись до нас в подібних справах. В. Стефанов і Мих. Угорчак, „New Manhattan" Emploment Agency, Tel. 5484 Orchard
161 E. 4th Str. New York City



Петро Ярема

руський погребник

випозичає керичі на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
(між 7-ою а 8-ою ул.)
Телефон: Orchard 2568.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку Доктор-прав

ЮЛІЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичинї. Процеса спадкові і грунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Обрарджує контракти, повномочія і всї иньші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 9-

3 N. Main Str. Wilkes-Barre, Pa.

Адрес почтовий:
JULIAN CZUPKA, LL. D.
3 N. Main Str. Wilkes-Barre, Pa.

R. J. GLICK

Аґент асекураційний від огня.

50—9 Офіс находить ся в
WILLIAM Mc. CONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.



Металеві обцаси і запятки.

Для майнерів, заменярів, фармерів і всїх, що роблять при тяжкій роботі.

ЗРОБЛЕНІ ЗІ СТАЛЇ.

Легкі і не трудні до прикріпленя. Видаток звернесь Вам кількократно, бо оберегають чоботи. Кождий швець Вам їх наложить або дістанете їх враз з чоботами у Вашого купця.

Пишіть по книжочку з котрої довідаетесь більше.

UNITED SHOE MASHINERY CO.
Boston, Mass.

Россійсько-Американська Лінія.

Одинока без пересїданя
поміж
Америкою і Росією.
(Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ ВІДПЛИВАЮТЬ
з Ню Иорку до Лїбави:

„ЛЇТУАНЇЯ" — 10 грудня 1910
„РОССІЯ" — 24 грудня 1910
„КУРСКЪ" — 7 січня 1911

Цїни шифкарт:

До Роттердаму:		До Лїбави:
$31.00	III кляса	$38.00
$33.00	III улїпшена кл.	$40.00
$43.00	II кляса В	$50.00
$50.00	I кляса	$60.00

З Лїбави:

III кл. $43.50 і $4.00 амер. податку
II кл. $57.50, перша кляса $62.50

За всїми подробицями звертати ся до представителїв лїнії:

A. E. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York.

Русини Пітсбурґа! ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старайтесь пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім Банку **на розі ул. Carson-а і 14-ої.** Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо **корабельні карти** на найлїпші лїнії, а **гроші** до краю висилаємо по почтовім курсї

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, **Pittsburg, Pa.**

И. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас
Ол. Бучак, ур. банк.

Відповідний і здібний, знаний через Русинів

Dr. S. J. Oberwager

Доктор Дентист
111 Ave. B. corner 7th Street
понад друґшторем.

Безбольне пльомбованє і виривання зубів за помочію електрики.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

ЦЇННИК І ПРОБКИ ВИСИЛАЄ ДАРОМ.



Можете писати до нас по руски словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Правадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

„ДУШПАСТИРЬ"

є се прекрасна, щиро руська церковно-народна газета.

Вона виходить у Філадельфії кождого місяця і подає красні духовні науки, ріжні річи релїґійно-морального змісту та відомости зі сьвіта. В Душпастир-і печатають ся важні для всїх оголошеня гр. кат. Епископскої канцелярії. Є там красні образки (ілюстрації) Сьвятих і описи їх житя. Не брак там навіть веселих і здорових жартів.

„ДУШПАСТИРЬ" коштує на цїлий рік так в Америцї як і в старім краю дуже мало, бо лише 1 дол. 20 центів.

Гроші на „Душпастиря" треба посилати почтовим переказом (money-order-ом) на адресу:

Rev. Zachary Orun, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ШИФКАРТИ

Руська Корабельна Аґенція Григорія Кунашевського
члена Руського Народного Союза.

ВАЖНЕ! Як заїхати до старого краю або спровадити кого зі старого краю скоро, вигідно, а притім не видати на дармо богато гроший? На се питанє дістанете сейчас відповідь з важними поясненями, скоро напишете лист (а навіть посткарта вистарчить) до Руської Корабельної Аґенції.

Шифкарти до Старого краю від 23 дол.
З Ню Йорку до Львова 30 дол. 65 ц.

Єсли вжа рішилисьте ся їхати до старого краю, а хочете, щобисьте не спізнили ся на шифу та не блукали по дорозї, то як прибудете на стацію, не ідїть, шукаючи на слїпо, та не впадайте в руки всїляких чужих, невідповідних людий, яких часто спіткаєте по улицях при стації, а котрі лише задурують, обдеруть та ще й висьміють чоловіка. Зателефонуйте зі стації до Руської Корабельної Аґенції; нумер нашого телефону є **887 ORCHARD**, а наш аґент сейчас прибуде і на Ваше жаданє має Вам показати лист, котрий Ви нам писали і услужить Вам чесно, як Р. К. Аґенція вимагає.

Години урядові: від 8-ої рано до 9-ої веч.

В нашім Бюрі полагоджують ся всякі справи так старокрайські як і американські. Хто отже має яку справу, нехай удасть ся особисто або листовно на адресу:

G. KUNASHEVSKY
179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Лїчу лишень мущин!

Спеціяльні і заразливі слабости мущин.	Чи Ви єсьте діткнені якою спеціяльною слабостію і чи хочете віддати ся під опіку довіреного лїкаря?
Занечищене крови; скірні висипки; болї в ротї, горлї і на язицї.	Чи Вам випадає волосє? Чи чути Вам з уст і чи маєте неприємний віддих? Чи болять Вас зуби або ясна? Чи маєте біль голови або якісь болї в иньших частях тїла? Я ручу Вам за знамениту опіку в повисших случаях.
Недомаганя мочеві; блуди молодости; запаленя; корчі і неправильности артерій.	Чи не допустились Ви проступку проти прав здоровля і природи? Чи не відчуваєте болю в хребтї? Чи єсьте зажурені? Чи єсьте надмірно нервові, ослаблені і чи не тратите енерґії? Чи чуєтесь немічні, пригноблені і неспосібні виконувати Вашу працю як попередно? — Приходїть до мене а я Вам поможу вилїчитись.

Порада і оглядини безплатні.

УРЯДОВІ ГОДИНИ: Від 10-ої рано до 4-ої попол. і від 6-ої до 8-ої вечер. В недїлї і сьвята від 10-ої рано до 1-ої попол.

Dr. G E A R Y
151 West 23-rd St., New York, N. Y.

Зголошуючі ся по опіку лїкарську мусять явити ся особисто до оглядин, позаяк листовними порадами неможливо як слїд лїчити слабостий. Не пишіть до нас, але **приходїть самі.** 45-18



Відповідне средство у відповіднім часї.

Нераз кладучи ся спати почуває ся піла родина добре, однак слабість часто приходить серед ночи. Дитина приміром сильно починає кашляти і з плачом звертаєсь до матери, що її болить горло. Лучаєсь також, що хтось в родинї серед ночи зістав захоплений невральґією, або астма не дає комусь спати, справляючи йому терпінє і він боресь о віддих. Так могуть минати цїлі години, заки прийде лїкар. В таких случаях Pain Expeller є неоцїненим средством.

Держіть сей лїк під руками на случай потреби. Се є конечностію, щоби запобічи в наглих случаях, заки лїкар зможе до вас прийти. Перестудженє не буде небезпечне в наслїдках, єсли ужиєте скоро Pain Expeller. Сей лїк можете купити в усїх аптеках по 25 і 50 центів бутелька. Стережіть ся підроблених лїків і зверніть увагу на отсю вінєту. Правдивий Pain Expeller находить ся лиш в такім опакованю. 39—

F. AD. RICHTER & Co.
215 Pearl St., New York City.

Ріхтера Congo-пілюльки усувають нестравність жолудка.

Одинока взірцево урджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"

затрудняє добре вишколений друкарський персонал, посїдає найновійші машини, як тоже ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цїнах.

Впов. Родимцї, як тоже Відділи і члени Р. Н. Союза повинні з всякими друкарськими роботами удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи." — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ"

під покровом сьв. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA", 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від .... $30—65.00
Ризи сьвітлі від........ $35, 40, 55, 60, 80 і висше
Стихарі від........ $6.00
Ручники, илитони, хоругви з образами від $30.00 і в...
Чаші від........ $20, 35, 40, 50 і висше
Ліхтарі, Служебники, Евангелія від $20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цьвіти на престол і до сьвічок по ріжній цїнї.

Приймає ся замовленя на нові річи і до направи старі ризи.

ВИРОБЛЯЄ СЯ ВІДЗНАКИ БРАТСКІ, ПАСИ і проче.

Сьвітло церковне:

СЬВІЧКИ ВОСКОВІ (декоровані) з образками по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройцї ручно декоров. 5, 6.50, 7, 9.50 д. | Угля до кадильницї ... 24 цнт.
Пачка (120) запалячів ... 24 цнт. | Олива ґальон ... 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
„ „ 4 на ф. і 6 на фунт........ 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт .... 22 „
Сьвічки стеаринові........ 16 „
„ „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.

Кадило 50 і 55 цнт. за фунт.

Власний фонд ґарантійний $100 000 зложений в урядовій касі стейту Ню-Йорк найлїпше ручить за знану банкирську і аґентову фірму

HENRY J. SCHNITZER,

141 Washington St. New York. 46-18

Користайте сьміло з совісних услуг тої фірми, коли бажаєте ДЕШЕВО, БЕЗПЕЧНО І СКОРО ВИСЛАТИ ГРОШІ до краю, СПРОВАДИТИ КОГО З КРАЮ без труду або РОЗСУДНО ПОЛАГОДИТИ ІНТЕРЕСИ МАЄТКОВІ В СТАРІМ КРАЮ ЧЕРЕЗ ДОСЬВІДЧЕНИХ І ВІДПОВІДНИХ ПРАВНИКІВ. Удавайте ся з кождою справою до тої фірми, бо вона заслугує на тоє. Єсли хто небудь подаєте дуже низьку цїну під позором борби конкуренційної, то сейчас можете бути певні, що по такій самій низькій цїнї або може ще і дешевше продасть Вам шіфкарту стара фірма банкарська і аґентова

HENRY J. SCHNITZER, нотар, 141 Washington St., New York.

HASSAN

18-21

Циґаретки з корковим закінченем.

Лиш подумайте! Десять таких циґарет з найлїпшого і пахучого тютюну за 5 центів! Так цїнних циґаретів доси не було. Се є одинокий витвір нашої довголїтної практики і великих улекшень у виробі. Продаєсь їх всюда.

5¢



The American Tobacco Co.
111 Fifth Ave., New York City

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

Не треба его врештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.